

DRAUGAS

PERIODICALS
May 19, 1998

Vol. LXXXVII

Kaina 50 c.

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, GEGUŽĖ - MAY 19, 1998

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 5/18/98

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr. 97

Popiežius Jonas Paulius II priėmė Lietuvos prezidentą

Vatikanas, gegužės 18 d. (BNS) — Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pirmadienį Vatikane sveikino popiežių Joną Paulių II 78-ojo gimtadienio proga ir kvietė jį apsilankyti Lietuvoje.

Susitikimas įvyko popiežiaus bibliotekoje, kur Šventasis Tėvas paprastai priima aukštus svečius.

Lietuvos prezidentas padovanavo popiežiui plakėtę — menišką taurių metalų ir emalės plokštelę su Vilniaus Aušros vartų atvaizdu, sukėlusiu Šventajam Tėvui atsiminimų apie pirmąjį jo apsilankymą Vilniuje 1993-aisiais.

Žinodamas, kad kitamet popiežius yra pakviestas į Lenkiją, prezidentas V. Adamkus labai prašė nors trumpam — bent porai valandų — užsukti ir į Aušros Vartus Vilniuje. Popiežius neatsisakė, tačiau tokios kelionės galimybės pirmiausia priklausys nuo jo sveikatos.

Paklaustas, ar pats tiki, kad popiežius atvažiuos, prezidentas V. Adamkus nedvejodamas atsakė: „Esu įsitikinęs, kad kitais metais, jei sveikata leis, popiežius bus Lietuvoje“.

Kaip tik popiežiaus sveikata lems, kad per pusę valandos pokalbį daugiau kalbėjo V. Adamkus. Nors, kaip sakė

prezidentas, jis labiau troškęs pasiklausti popiežiaus. Jiedu kalbėjosi angliškai, o porą sveikinimo frazių V. Adamkus pasakė lenkų kalba.

„Tai buvo įspūdingas, nepakartojamas susitikimas“, sakė prezidentas žurnalistams.

Pasak V. Adamkaus, popiežius labai domėjosi bendra politine padėtimi Lietuvoje, kalbėtasi apie krikščionišką moralę, tikybos mokymą mokyklose, naujosios kunigų kartos ugdymą.

Vėliau susitikęs su Vatikano valstybės sekretoriumi Angelo Sodano, prezidentas kalbėjo apie ruošiamas Lietuvos ir Vatikano sutartis. Tarp jų — dėl ginkluotose struktūrose tarnaujančių katalikų sielovados, taip pat dėl bendradarbiavimo švietimo srityje ir Katalikų Bažnyčios turto grąžinimo.

Prezidentas pasidžiaugė tradiciškai gerais Lietuvos ir Vatikano santykiais ir sakė, kad jie galėtų būti pavyzdžiu visoms valstybėms.

Dviejų dienų vizito į Italiją ir Vatikaną Lietuvos prezidentas atvyko sekmadienį.

Jo dar laukia susitikimai su Italijos prezidentu Oscar Luigi Scalfaro ir ministru pirmininku Romano Prodi.

Žemė neatleis valdininkų klaidų

Vilnius, gegužės 15 d. (Elta) — Lietuvos liberalų sąjunga (LLS) ragina vyriausybę supaprastinti samdos tvarką sezoniniams ir vienkartiniam žemės ūkio darbams bei nustatyti žemės ūkio kooperatyvams tokius pačius mokesčius, kaip ir ūkininkams.

„Baigiantis pavasario darbams, liko daug vyriausybės neišspręstų klausimų, galinčių turėti neigiamą padarinių tolesnei žemės ūkio raidai“, rašoma LLS valdybos priimtoje kreipimesi į ministrų kabinetą dėl padėties žemės ūkyje.

Liberalai mano, kad žemės ūkyje netinkama galiojantiose įstatymuose nustatyta tvarka pavis darbo santykius regu-

liuoti darbo ir autorišmis sutartimis, „nes žemės ūkyje yra daug vienkartinų, sezoninių ir padidintų darbų“.

„Merdinios žemės ūkio bendrovės neutilkrinta veiklos tęstinumo, didina nedarbą, sudaro sąlygas klestėti ekonominiams nusikaltimams ir glėti socialinei krizei kaime“, teigiama dokumente.

LLS taip pat mano, kad žemės ūkio kooperatyvų veiklą ir kūrimąsi stabdo dabartinė mokesčių politika, nes, mokesčiai kooperatyvams yra didesni nei ūkininkams.

Liberalai ragina vyriausybę kuo greičiau, dar iki rudens darbų kaime pradžios, priimti sprendimus, kurie galėtų palengvinti žemdirbių padėtį.

Saugumo vadovo kandidatūra tvirtins Seimas

Vilnius, gegužės 18 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis teigia, kad siūlydamas kandidatą į Valstybės saugumo departamento vadovo postą, prezidentas Valdas Adamkus su konservatoriais nesitarė.

„Tai nėra konservatorių partijos pasiūlymas, o jo paties idėja“, sakė V. Landsbergis pirmadienį spaudos konferencijoje. Jis komentavo prezidento pasiūlymą Seimui skirti VSD generaliniu direktoriumi konservatorių, parlamento užsienio reikalų komiteto narį Metį Laurinką. Tokiam prezidento paskyrimui būtinas Seimo pritarimas.

Konservatorių vadovybė, pasak V. Landsbergio, pradėjo šį klausimą svarstyti pirmadienį ir pateiks savo vertinimus.

Krikščionių demokratų partijos vadovas, užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas teigia, kad M. Laurinkas turi patyrimą vadovauti Valstybės saugumo departamentui. M. Laurinkas šiai institucijai vadovavo maždaug metus nuo

jos įkūrimo 1990-aisiais.

Kitoje spaudos konferencijoje pirmadienį A. Saudargas sakė, kad dabar saugumo departamente reikia daug organizacinių pastangų, stiprinant šios žinybos veiklą.

Paklaustas, kas galėtų pakeisti M. Laurinką Seimo UR komiteto pirmininko poste, krikščionių demokratų vadas sakė, kad komitete yra daug patyrusių žmonių. „Viską spręs Seimas“, sakė jis.

Buvęs saugumo vadovas „paaukotas“, siekiant išsaugoti VR ministro kėdę

Spaudos konferencijoje pirmadienį opozicinės LDDP vadovas Česlovas Juršėnas tvirtino, kad Jurgis Jurgelis, kaip vienas teisėsaugos vadų, atsisakė dalyvauti ypate blogos valstybės kriminogeninės padėties.

Paskelbdamas Metį Laurinką kaip kandidatą į VSD vadovo pareigas, prezidentas Valdas Adamkus buvo pareiškęs, kad jį pasirinko be konsultacijų su konservato-

Nuotr.: Europos ir JAV apdovanojimo išteikimo ceremonijoje dalyvavę (iš kairės) JAV ambasadorius Lietuvoje Keith Smith, Lietuvos žmogaus teisių centro vadovė Toma Birmonienė, Didžiosios Britanijos ambasadorius Thomas Macan ir Europos Komisijos delegacijos Lietuvoje vadovas Henrik Schmiegelow. (Elta)

Žmogaus teisių centrui — Europos ir JAV apdovanojimas

Vilnius, gegužės 18 d. (Elta) — Lietuvos žmogaus teisių centro veikla buvo įvertinta reikšmingu Europos Sąjungos ir JAV apdovanojimu. Už nuopelnus kuriant „harmoningą ir laisvą visuomenę“ Tomos Birmonienės vadovaujamos Romos sutarties metinės bei Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 50-metį.

20,000 dol. premijos atiteko pusšimčiui panašių organizacijų, veikiančių Vidurio ir Rytų Europos, Nepriklausomų valstybių sandraugos respublikose ir buvusios Jugoslavijos respublikose.

Apdovanojimo ceremonijos tą patį dieną surengtos visose šiose valstybėse. Kaip pranešė Europos Komisijos delegacija Vilniuje, kai kuriems laimėtojams nusišypsavo laimė premiją gauti per Londone vykusią ceremoniją, kurioje dalyvavo JAV prezidentas Bill Clinton, D. Britanijos ministras pirmininkas Tony Blair ir Europos Komisijos prezidentas Jacques Santer.

Čekėnai nėra užtikrinti, kad iškaitas lietuvis yra jų valstybėje. Vilnius, gegužės 18 d. (BNS) — Čekėnijos pareigūnai teigia, kad iki šiol neužfiksuota, jog vilnietis verslininkas Viktoras Grodis būtų pagrobta arba laikomas Čekėnijos teritorijoje.

Verslininko „pagrobimas arba laikymas Čekėnijos teritorijoje faktiškai ir operatyvine prasme neužfiksuotas“, pažymėjo Čekėnijos atstovė Lietuvoje Aminat Saijeva. Pasak jos, tai ją įpareigojo pranešti Čekėnijos parlamento pirmininkas Ruslan Alichadžiev, vidaus reikalų ministras Leči Chuldygov ir valstybės prokuroras Chovaz Serbiev.

Šiuo pranešimu reaguojama į praėjusią savaitę Lietuvos premjero Gedimino Vagnoriaus išsiųstą telegramą Čekėnijos prezidentui Aslan Maschadov, kurioje prašoma imtis visų priemonių, kad Čekėnijoje įkaičiuotų laikomas Lietuvos pilietis būtų kuo greičiau išlaisvintas.

Čekėnijos atstovai teigia, kad šis prašymas yra „sprendžiamas kompleksinėje kovos su grobimais programoje, įskaitant savo galimybes kaimyninėse respublikose“.

Pagrobta iš Čekėnijos, įvertinant, kad jis gali būti vežiojamas iš vieno regiono į kitą.

„Čekėnijos pareigūnai su pranta savo ir Čekėnijos valstybės įvaizdį, pagrobtojo ar timųjų jausmus ir šį klausimą sprendžia su ypatingu atsakingumu“, pažymima Čekėnijos atstovės pranešime.

34-erių metų Viktoras Grodis įkaičiuotas laikomas nuo pernai rugpjūčio, už jį pareiškęs reikalauja 100,000 dolerių išpirkos.

Rytų Europos, Nepriklausomų valstybių sandraugos respublikose ir buvusios Jugoslavijos respublikose.

Apdovanojimo ceremonijos tą patį dieną surengtos visose šiose valstybėse. Kaip pranešė Europos Komisijos delegacija Vilniuje, kai kuriems laimėtojams nusišypsavo laimė premiją gauti per Londone vykusią ceremoniją, kurioje dalyvavo JAV prezidentas Bill Clinton, D. Britanijos ministras pirmininkas Tony Blair ir Europos Komisijos prezidentas Jacques Santer.

Čekėnai nėra užtikrinti, kad iškaitas lietuvis yra jų valstybėje

Vilnius, gegužės 18 d. (BNS) — Čekėnijos pareigūnai teigia, kad iki šiol neužfiksuota, jog vilnietis verslininkas Viktoras Grodis būtų pagrobta arba laikomas Čekėnijos teritorijoje.

Verslininko „pagrobimas arba laikymas Čekėnijos teritorijoje faktiškai ir operatyvine prasme neužfiksuotas“, pažymėjo Čekėnijos atstovė Lietuvoje Aminat Saijeva. Pasak jos, tai ją įpareigojo pranešti Čekėnijos parlamento pirmininkas Ruslan Alichadžiev, vidaus reikalų ministras Leči Chuldygov ir valstybės prokuroras Chovaz Serbiev.

Šiuo pranešimu reaguojama į praėjusią savaitę Lietuvos premjero Gedimino Vagnoriaus išsiųstą telegramą Čekėnijos prezidentui Aslan Maschadov, kurioje prašoma imtis visų priemonių, kad Čekėnijoje įkaičiuotų laikomas Lietuvos pilietis būtų kuo greičiau išlaisvintas.

Čekėnijos atstovai teigia, kad šis prašymas yra „sprendžiamas kompleksinėje kovos su grobimais programoje, įskaitant savo galimybes kaimyninėse respublikose“.

Pagrobta iš Čekėnijos, įvertinant, kad jis gali būti vežiojamas iš vieno regiono į kitą.

„Čekėnijos pareigūnai su pranta savo ir Čekėnijos valstybės įvaizdį, pagrobtojo ar timųjų jausmus ir šį klausimą sprendžia su ypatingu atsakingumu“, pažymima Čekėnijos atstovės pranešime.

34-erių metų Viktoras Grodis įkaičiuotas laikomas nuo pernai rugpjūčio, už jį pareiškęs reikalauja 100,000 dolerių išpirkos.

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuters, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, Belpa, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Vatikanas. Popiežiui Jonui Pauliui II pirmadienį suėjo 78 metai. „Aš esu senas kunigas“, sakė jis parapijos maldininkams, sekmadienį susirinkusiems palinkėti jam laimingo gimtadienio. Lenkų kilmės popiežius, Šventajam Sostui vadovaujau jau 20 metų ir, pasak Reuters, nepaisydamas silpnosios sveikatos, neslepia savo ketinimų pasitikti 3-ąjį Katalikų Bažnyčios tūkstantmetį. Tačiau jis pažvelgė ir į praeitį, kai gyvenimas perspektyvų sportininką ir aktorį privertė dėl nacių draudimo nelegaliai tapti kunigu. Jonas Paulius II per 455 metus buvo pirmasis ne italų kilmės popiežius. Jis stebino Šventąjį Sostą savo skubėjimu visam pasauliui siųsti taikos žinias. Kaip įprasta, popiežius nerengė viešo gimtadienio šventimo, tačiau Italijos prezidentas Oscar Luigi Scalfaro pasiuntė jam sveikinimą, kuriame pažymėjo popiežiaus „neuilstantį ir išdidų taikos bei teisybės skleidimą“.

Birmingham, Anglija. Nesutarę, kaip griežtai bausti Indiją už įvykdytą branduolinį bandymą, pasaulio didžiųjų valstybių (G 8) vadovai šeštadienį nusprendė svarstyti kitas, jau anksčiau gvidentas problemas: darbo užimtumą, nusikalstamumą ir trečiojo pasaulio išiskolinimus. JAV prezidentas Bill Clinton, D. Britanijos ministras pirmininkas Tony Blair bei dar šešių valstybių vadovai vėlai penktadienį patvirtino Indijos bandymus smerkiantį ir „gilų susirūpinimą“ dėl jų išreiškiantį pareiškimą, tačiau nesugebėjo susitarti dėl sankcijų. G8 vadams pavyko susitarti tik dėl bendro pareiškimų, kuriuo kitos valstybės raginamos „Indijai pareikšti savo susirūpinimą“. Tačiau JAV, Kanados bei Japonijos siekimas imtis prieš šią valstybę veiksmų, nesusilaikę visuotinio pritarimo. Kanados premjeras Jean Chretien nedelsdamas įsakė dar labiau sugriežinti savo vyriausybės taikomą embargą, ir nuo šiol teikti Indijai tik humanitarinę pagalbą. Japonijos ministras pirmininkas Ryutaro Hashimoto taip pat paragino imtis sankcijų prieš Indiją, tačiau Rusijos prezidentas Boris Jeltsin bei Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac griežtai tam pasipriešino, nepaisant penktadienį naujienų agentūrų išplatinto Indijos ministro pirmininko Atal Bihari Vajpayee pompatiško pareiškimą, kad „Indija dabar yra branduolinė valstybė“, galinti pasigaminti „galingą bombą“.

Jakarta. Daugiau kaip 3,000 prieš Indonezijos prezidentą Suharto protestuojančių studentų pirmadienį susirinko prie parlamento rūmų Jakartoje, o dalis jų pateko į vidų, užimdami komitetų posėdžių sales. Parlamentas saugoje šimtai automatai ginkluotų karių neklidė studentams. Dauguma studentų, suėdę priešais centrinių parlamento pastatą, dainavo Suharto kritikuojančias dainas, o į parlamento patalpas įžengęs universiteto jaunimas ten vykusius gincus paverė diskusijomis dėl valstybės vadovo ateities. Studentus lydo dešimtys universiteto dėstytojų, buvusių biurokratinio aparato darbuotojų ir dvasinių vadovų.

Indonezija prezidentas Suharto, prieš atsistatydindamas iš posto, pateiks mažiausiai keturias sąlygas, pirmadienį pranešė politiniai šaltiniai. Buvęs kariuomenės generolas, kuris prezidento pareigas užėmė 7-ojo dešimtmečio viduryje, pastaraisiais mėnesiais atsidūrė ekonominiame ir politiniame chaose. Anot šaltinių, Suharto sieks užtikrinimo, kad valstybės armija liktų vienisia, toliau galios įstatymai ir išleisti įsakymai, nesikeis konstitucija, o vyriausybė ir toliau laikysis vadinamosios Naujosios krypties politikos.

Vašingtonas. Jeigu Pakistanas susilaikys nuo branduolinių bandymų, JAV gali sutikti dėl gincytino naikintuvų „F-16“ tiekimo šiai valstybei, sekmdienį pareiškė JAV Senato žvalgybos komisijos vadovai. Pakistanas ketino atlikti požeminį branduolinių sprogdinimą, atsakdamas į praėjusią savaitę Indijos atliktą branduolinių bandymus. Komiteto pirmininkas respublikonas Richard Shelby, vicepirmininkas demokratas Bob Kerry pranešė pritarią minėtų lektuvų tiekimui, kuris taptų atlygiu už Islamabado santarumą.

New Yorkas. Izraelio ministras pirmininkas Benjaminas Netanyahu šeštadienį pareiškė, kad Izraelis pats nustatys kariuomenės išvedimo iš Libano terminus ir kad iki 2000 metų gali būti pasirašyta mažiausiai dar viena Vidurio Rytų taikos sutartis. Kalbėdamas tūkstantinei konservatyvių žydų miniai, susirinkusiai į New Yorko sinagogą, B. Netanyahu sakė, kad Oslo taikos sutartis tiksliai nurodo, kad Izraelis pats turi spręsti, iš kiek teritorijos jis gali išvesti savo karius. Izraelio premjeras Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Kofi Annan sakė, kad Izraelis rimtai svarsto JT nutarimą, raginantį pasitraukti iš Libano „vykdant tarptautines taikos ir saugumo sąlygas“. Libanas atsisako derėtis su Izraeliu dėl kariuomenės išvedimo, teigdamas, kad 1978 m. nutarimas reikalauja besąlyginio atsisaukimo.

Krasnojarskas, Rusija. Maždaug 19 proc. persvara Krasnojarsko krašto gubernatoriaus rinkimus laimėjo atsargos generolas Aleksandr Lebed. Jo varžovas, Kremliaus remiamas dabartinis gubernatorius Valerij Zubov surinko apie 40 proc. balsų. Paskutiniuoju metu Lebed tvirtino, jog kandidatuos į Rusijos prezidentus 2000 metais tik tuomet, jei sugebės atgaivinti regiono ekonomiką.

KALENDORIUS

Gegužės 19 d.: Celestinas, Prudencija, Alkuinas Gilvinas, Taura.

Gegužės 20 d.: Šv. Bernardinas Sienietis, kunigas (1380-1444); Alfreda, Augmantė, Vyginė.

(Elta)

SVEIKATOS KLAUSIMAI

MESTI RŪKYTI NIEKADA NEVĖLU

Rūkymas tampa visuotine problema. Nuo rūkymo sukeltų ligų kasmet pasaulyje miršta daugiau kaip 3 mln. žmonių, Lietuvoje — daugiau kaip 7,000 ir jų daugumą sudaro darbingo amžiaus vyrai. Galvojama, kad per artimiausius 25 metus nuo rūkymo sukeltų ligų pasaulyje mirs apie 2 mln. žmonių. Įrodyta, kad 80-90 proc. plaučių vėžio atvejų sąlygoja rūkymas. Rūkantiųjų tikimybė susirgti plaučių vėžiu yra 10-30 kartų didesnė negu visai nerūkantių. Plaučių vėžio išsivystymo rizika tiesiogiai priklauso nuo to, kiek metų žmogus rūko, kiek cigarečių surūko per dieną ir net nuo rūkymo įpročio (t.y. kuo trumpesnis nuorūka paliekama ir kuo ilgiau įtraukiami dūmai, tuo pavojingiau). Nustatyta, kad plaučių vėžiu dažniau serga rūkantys cigaretėmis, negu cigarais ar pypkėmis. Cigaretės su filtru šiek tiek mažiau pavojingos už cigaretės be jo. Metus rūkyti po 10-15 metų rizika susirgti plaučių vėžiu tampa tokia pat, kaip niekada nerūkusiųjų.

Rūkymas sąlygoja burnos ertmės, gerklų, stemplės vėžio išsivystymą. Kartu vartojamas alkoholis dar labiau sustiprina rūkymo žalą. Šlapimo pūslės, inkstų geldelių vėžio išsivystymas taip pat susijęs su rūkymu. Rūkantiųjų tikimybė susirgti šios lokalizacijos vėžiu 5 kartus didesnė negu nerūkantių. Epidemiologinės studijos teigia, kad rūkymas turi reikšmės ir kasos vėžio išsivystymui, padidina tikimybę susirgti gimdos kaklelio vėžiu.

Rūkymas yra pagrindinė priežastis, sąlygojanti lėtinės obstrukcinės plaučių ligos (LOPL) išsivystymą. Rūkantių vyrų mirtinumas nuo LOPL padidėja nuo 4 iki 25 kartų. Rūkantieji serga kvėpavimo sistemos infekcinėmis ligomis.

Rūkymas yra vienas iš svarbiausių rizikos faktorių, skatinančių išemines širdies ligas (IŠL) vystymąsi. Su rūkymu siejama 30-40 proc. mirčių nuo širdies ir kraujagyslių ligų. Didžiausias pavojus greičiausiai daug rūkantiems vidutinio amžiaus vyrams. Jie patiria 8,2 karto didesnę riziką mirti nuo IŠL negu niekada nerūkūsieji. Rizika padidėja dvigubai, jei žmogus turi padidėjusį arterinį kraujo spaudimą. Metus rūkyti, rizika susirgti IŠL sumažėja jau po vienerių metų, o po 10 metų tampa tokia pat, kaip ir niekada nerūkusiųjų. Nustatytas rūkymo ir galvos smegenų bei periferinių kraujagyslių arteriosklerozės ryšys. Epidemiologinės studijos įrodė, kad rūkantieji patiria daug didesnę insulto riziką.

Rūkantieji 3 kartus dažniau serga skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opalige, dirglauso žarnyno sindromu, Krono liga.

Rūkymas gali sukelti impotenciją, padažnėja spermatozoidų anomalijos. Rūkantioms moterims sunkiau pastoti, padidėja persileidimo ir priešlaikinio gimdymo tikimybė, sulėtėja vaisiaus ir kūdikio vystymasis. Vyresnio amžiaus moterys patiria didesnę osteoporozės ir kaulų lūžių riziką.

Per pastarąjį dešimtmetį atlikti tyrimai įrodė ir pasyvaus rūkymo žalą nerūkantiųjų sveikatai. Kvėpavimas tabako dūmais užterštu oru gali išprovokuoti krūtinės anginos, bronchinės astmos, migrenos

priepuolių, paūminti alerginių ligų eigą, padidina pavojų susirgti kitomis su rūkymu susijusiomis kvėpavimo sistemos ligomis.

Pasyvus rūkymas ypač kenkia vaikams: jis silpnina imuninę sistemą ir atsparumą ligoms, todėl rūkantiųjų tėvų vaikai daug dažniau serga kvėpavimo sistemos ligomis.

Įrodyta, jog tabako dūmuose esantis nikotinas sukelia fiziologinę, emocinę ir socialinę priklausomybę, panašiai kaip heroinas ar kokainas, todėl mesti rūkyti būna sunku. Kai nikotino nebepatenka į organizmą, žmogus pradeda varginti abstinencijos simptomai: padidėja dirglumas, atsiranda nerimas, įtampa, jautiami galvos skausmai, pablogėja nuotaika ir darbingumas, gali sutrikti miegas. Metus rūkyti minėti rūkymo būna sunku. Todėl mesti rūkyti būna sunku. Kai nikotino nebepatenka į organizmą, žmogus pradeda varginti abstinencijos simptomai: padidėja dirglumas, atsiranda nerimas, įtampa, jautiami galvos skausmai, pablogėja nuotaika ir darbingumas, gali sutrikti miegas. Metus rūkyti minėti rūkymo būna sunku.

Nenumaldomas noras užsukti gali kilti po kelių mėnesių ar net poros metų. Mesti rūkyti tikrai nelengva, tam reikia tvirto pasiryžimo, didelių valios pastangų, artimųjų dėmesio ir paramos. Tačiau pabandyti verta, nes bet kokių atvejų laimės patį svarbiausią — SVEIKATĄ.

Beje, galbūt ne visi žino, kad šiuo metu yra efektyvų preparatą, padedantį mesti rūkyti. Tai, pavyzdžiui, „Nicorette“ kramtomoji guma arba „Nicorette“ pleistras.

Kramtomąją gumą galite kramtyti bet kuriuo metu, kai norisi rūkyti. Pleistro sudėtyje yra fiksuota nikotino dozė. Pleistrą vartoti saugu, patogu ir paprasta. Kramtomoji guma yra cigaretės pakaitalas. Kuris preparatas yra jums tinkamesnis farmakologikai ir psichologikai, priklauso nuo jūsų individualumo.

„Nicorette“ kramtomoji guma

Kramtant gumą nikotinas išsilaivina veikiant seilėms. Nikotino pasisavinimas vyksta palyginti lėtai ir maksimaliausia nikotino koncentracija kraujyje būna po 20-30 min. Rūkant nikotinas absorbuojamas jau per keletą sekundžių, o jo maksimali koncentracija kraujyje pasiekiamą po 5-6 min.

Dozės: „Nicorette“ kramtomosios gumos sudėtyje yra 2 mg ar 4 mg nikotino.

Vartojimas: Galima sukratyti 8-12 kramtomosios gumos gabaliukų per dieną arba vieną kramtomosios gumos gabaliuką per vieną valandą. Gydymas trunka tris mėnesius.

„Nicorette“ pleistras Pleistras prikljuojamas ryte ir nuimamas vakare. Nikotinas iš pleistro atsipalaiduoja palaipsniui ir veikia vidutiniškai apie 16 val. Šis laikas yra apskaičiuotas ir pagrįstas lygiškai, netrukdo miegui, nes daugelis užkietėjusių rūkalių naktį praleidžia be nikotino.

Dozės: 15 mg/16 val., 10 mg/16 val., 5 mg/16 val.

Vartojimas: Pirmuosius tris gydymo mėnesius skiriamas 15 mg/16 val. stiprumo pleistras. Kitas 2-3 savaites dozė yra 10 mg/16 val. Po to sumažinama iki 5 mg/16 val. ir vartojama 2-3 savaites.

„Nicorette“ preparatai labai padeda įveikti sunkumus pradėjus naują gyvenimą be cigaretės.

I. Sriubienė, KMA

„Medicina ir dar kai kas vieniems“, 1998 m. Nr. 8 (92)

Susirinkęs jaunimas ir vienuolės, pritariant gitarą, giedoja giesmes ir dalyvavo šv. Mišių aukoje.

Nuotr. Marius Dilio

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

JAV LIETUVIŲ ANDRAŠIŪNŲ DOVANA VILNIAUS VIENUOLĖMS

Vilnius, Didžioji g. 36 a. Čia — šalia jėzuitų šv. Kazimiero bažnyčios, glaudžiasi Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacijos Vilniaus namai. Pati kongregacija įsteigta tėvo Pranciškaus Masilionio, SJ, 1947 m. spalio 11 d. Šiauliuose. Per visus okupacijos metus vienuolės seserys būdino lietuvių širdyse katalikybę, siekė, kad visi, ypač vaikai ir jaunimas, pažinę ir pamilę Eucharistinį Jėzų pagal Jį tvarkytų savo asmeninį ir visuomeninį gyvenimą.

Pagrindiniai vienuolių namai yra Kaune, be jų seserys gyvena įvairiose Lietuvos vietose. Vieni namai yra ir Vilniuje, kur balandžio 30 d. iškilmingai vyskupas Jonas Boruta, SJ, pašventino Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacijos Vilniaus namuose įrengtos koplytėlės naują altorių.

Koplyčia įrengta Broniaus ir Apolonijos Andrašiūnų lėšomis — skelbia įrašas ant kuklios ažuolinės lentos. Šių žodžių prasmę ir galią ypač pajaučiau, kai po pamaldų išėjau iš koplytėlės: žmonės, bolševikų ištremti iš tėvynės ir pasmerkti ilgai emigracijai, Lietuvai dovanavo šventą židinį, kuriame sušyla ne tik siela, bet ir įvyksta aklatasta su Dievu, nenusakomu grožiu ir ramybe, apgaubiančia vaiką, jaunuoju, suaugusį ir sunkios metų naštos prislėgtą žmogų.

Eini gatve ir nenori skirtis su patirtu įspūdžiu, o raidės: „Broniaus ir Apolonijos Andrašiūnų...“ taip ir spindi akyse. Nejučia norisi pamatyti tuos nuostabių žmonių iš širdies pasakyti: „Ačiū jums, Broniau ir Apolonija Andrašiūnai, už tokią auką Lietuvai“.

Eucharistinio Jėzaus Seserų kongregacijos Vilniaus namų vyresnioji sesuo Margarita, dar prieš pamaldas aprodžiusi savo valdas, supažindinusi su vienuolėmis, džiaugėsi: „Koplytėlės mūsų namuose įrengimas — didelis įvykis. Jeigu ne Andrašiūnų auka, mes nebūtume jos turėję. Į pamaldas koplytėlėje ateina ne tik seserys, bet ir jaunimas, susirenka šeimos. Tai tikras dvasinio peleno židiny“.

Iš tiesų, tokia tautiečių iš JAV dovana — labai svarbi mūsų tautos atgimimui. Iškilmingas naujoji koplytės altoriaus šventinimas sutraukė daug žmonių. Po pašventinimo naujokė sesuo Sanita su kongregacijos generaline vyresniąja Aloyza apdengė alto-

rių lino drobule, lietuviškais raštais papuošta. Prasidėjo šv. Mišios.

Koplytėlė buvo pilna žmonių. Labai daug vaikų — visai mažylių, didesnių ir paauglių. Maldai ir susikaupimui pasirodė merginos, Eucharistinio Jėzaus seserų vienuolyno seserys. Čia ir Eucharistinio Jėzaus kongregacijos Vilniaus namų vyresnioji sesuo Margarita, kongregacijos generalė vyresnioji sesuo Aloyza, sesuo Gerarda...

Visus čia susirinkusiuosius jungė malda ir rimtis, apgaubusi šį nedidelį židinėlį — buvusią palėpę, kuri architektu Vlodo Urbonavičiaus deka atgijo. Joje pasijautiau lyg kaimo pirkioje, žydincioje medžiū. Langai — stogė, pažvelbus į juos, regė dangaus mėlį ir bažnyčios bokštus. Rodos, maldos ir giesmės, seserų ir čia besilankančio jaunimo atliekamos pritariant gitarai, kyla į aukštybes.

Architektas išsprendė viską labai sumaniai, sujungdamas šventovę su Vilniaus kraštui būdingomis formomis, išryškindamas lietuviškąją dvasią. Manau, dr. Bronius Andrašiūnas ir jo žmona Apolonija būtų labai patenkinti tokia koplytėle architektūros sprendimu.

Mažoji koplytėlė — neapsakomai plati dvasinė erdvė. Nejučia imi jauti pagarbą seserims vienuolėms, pakvėtuojantiems čia pasauliečiams. Albinas Puidokas su žmona Daiva apsupti dešimties vaikų būrio: Vytenis, Mažvydas, Živilė, Tautvydas, Mintautas, Birutė, Milda, Rita, Albinukas, Dainutė... Pastarajai treji metai, bet ir ji per Pakylėjimą, suglaudusi rankutes, tyliai klūpo, suprasdama šv. Mišių prasmę. Vaikų vardai byloja — ši šeima augina Lietuvą — su Dievu širdyje, ir jau tokio vaiko niekas niekada neišmuš iš tiesos bei doros kelio.

Po šv. Mišių — kukli vakarienė, seserų paruošta. Prie vieno ilgo stalo susirinko šeimininkės ir svečiai, vyskupas Jonas Boruta, SJ, ir iškilmingas pamaldas atvykęs monsioras Alfonsas Svarinskas. Maloni pažintis su Eucharistinio Jėzaus kongregacijos generaline vyresniąja Aloyza-Pranciška Malinauskaite. Ji trumpai apibūdino jų vienuolyno kelią, papasakojo apie sunkų, erškėtuotą laikmetį. Prisiminė, kai sesuo Gerarda su kitomis seserimis talkino, leidžiant „Lietuvos Katalikų

Bažnyčios Kroniką“. Suėjus kunigą (dabar vyskupą) Sigitą Tamkevičių, seserų rankomis buvo ruošiami nauji LKBB numeriai, pasiekdavo laisvąjį pasaulį.

Ar ne dėl to dr. B. Andrašiūnas su žmona Apolonija parėmė šios vienuolės namus? Juo labiau, kad dr. Bronius Andrašiūnas didis patriotas, visą laiką aktyviai sekęs lietuvių pasipriešinimą okupantams. B. Andrašiūnas — Linkuvos gimnazijos auklėtinis, baigęs Kauno Veterinarijos fakultetą, visą laiką domėjis teologiniais ir filosofiniais klausimais.

Dr. B. Andrašiūnas suprato šios kongregacijos seserų pasiaukojimą darbą, leidžiant LKBB, saugant tikėjimą Lietuvoje, tad ir pirmasis ištiesė pagalbos ranką, skyrė pirmąjį įnašą — 5,000 dolerių. Beje, Andrašiūnai paaukojo ir 27,000 dolerių Troškūnų bažnyčios stogui apdengti. Na, o vienuolyno koplytėlę įrengta vien tik šių geradarių tautiečių lėšomis.

Prie stalo buvo prisiminti visi tie, kurių dėka atgijo seserų kongregacija.

— Mūsų siela, o teisingiau visos Lietuvos Rūpintojėlė, katalikiškų židinių sergetoją — dr. Rožė Šomkaitė. Jos dėka mus surado ir Andrašiūnai, — sakė generalė vyresnioji Aloyza.

Žmonėsėjo po pamaldų daug tvirtesni, su šviesa viltimi ir tikėjimu, jausdami nuoširdžią padėką tautiečiams Andrašiūnams už šviesos židinėlį.

Bernardas Šaknys

„ŠV. DVASIA — BENDRYSTĖS DVASIA“

Balandžio 18 d. Panevėžyje vyko Šventosios Dvasios metams skirtas renginys „Šv. Dvasia — bendrystės Dvasia“. Į Panevėžio muzikinio teatro salę susirinkusius renginio dalyvius bei iniciatorius pas-

veikino vyskupas Juozas Preikšas. Renginyje skambėjo Naujamiesčio bažnyčios vaikų choro giesmės, maldos grupės iš Radviliškio ir Šiaulių šlovino Dievą. Visi turėjo puikią progą išklausyti Astijaus Kunigio, OFM, mokymų „Šv. Dvasia — Meilė mano gyvenime“ ir „Šv. Dvasios vaisius — bendrystė“, pamatyti pagal A. de Sent-Egziuperi romaną „Mažasis Princas“ parengtą sceninę kompoziciją „Tu niekada nebūsi vienas — tu visada turėsi mane“. Pasibaigus renginiui, šv. Trejybės bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios, kurių koncelebracijai vadovavo vyskupas J. Preikšas. Per pamokslą ganytojas ragino šv. Mišių dalyvius būti sąmoningais tikintisiais, ginti tikėjimo tiesas ir liudyti tikėjimą darbais.

Koplytėlėje į pamaldas susirinko ne tik daug suaugusių, bet ir vaikų.

Nuotr. Marius Dilio

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazinant pašto išlaidas, pakvėpavimai už gautas prenumerasas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$110.00	\$60.00	\$40.00
Kanadoje	(Kanados dol.) \$160.00	\$86.00	\$58.00

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Kanadoje	(Kanados dol.) \$86.00	\$65.00	\$50.00

Tik šeštadienio laida: JAV \$55.00, \$40.00, \$30.00; Kanadoje ir kitur (U.S.) \$60.00, \$45.00, \$35.00; Kanadoje (Kanados dol.) \$86.00, \$65.00, \$50.00.

Užsakant i Lietuva: (Air cargo) \$100.00, \$55.00, \$30.00; Tik šeštadienio laida \$55.00, \$40.00, \$30.00; Užsakant i užsienį oro paštu \$500.00, \$250.00, \$150.00; Tik šeštadienio laida \$160.00, \$85.00, \$58.00.

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė; Administratorius — Valentinas Kruplis; Moderatorius — kun. Viktoras Rimkevičius.

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą kuo nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Prašome siunčiant palikti kopiją.

</

KAIMYNĖS LATVIJOS SUNKUMŲ APMĀSTYMAS

KAROLIS MILKOVAITIS

Turbūt nėra kitos valstybės, kuri savo kaimynus tai vienu, tai kitu kuo apkaltintų, kaip Rusija. Praeityje ne kartą kalta buvo Lietuva, Estija, o dabar — Latvija. Šiuo kartą Latvija kaltinama diskriminacija prieš ten gyvenančius rusakalbius. Kokia gi ta diskriminacija?

Per ilgus sovietų okupacijos dešimtmečius rusų Latvijoje atsirado apie 700,000 — beveik trečdalis visų valstybės gyventojų. Nekvietieji atėjūnai rusai naudojo visomis lengvatomis ir pirmenybėmis, nustomdami tikruosius krašto gyventojus latvius į eilės galą. Bet, kaip gerai žinoma, tikrais sovietinės valdžios tikslas apgyvendinti Baltijos kraštuose kuo daugiau patikimų rusų šeimų, kad „atsikviestų“ ir jungtuvėmis sumaišytų ciuginių gyventojų latvių tautinį susipratimą, ištrintų jų laisvės siekių užmačius ir išaugintų naują žmonių kartą, kuri būtų lojali Sov. Rusijai bei komunizmo idėjoms. Vadinasi, kaip Lietuvoje, Latvijoje buvo vykdoma tiesioginė rusų kolonizacija bei rusifikacija. Ir kas tik susilaikė nuo tos politikos pritarimo ir jos garbinimo, dažnai be teismo buvo likviduoti ar ištremti į lagerius, „atostogų“ į Sibirą.

Kaip atėjūnams pavyko rodo šie ankstyvi duomenys: jau 1955 metais iš 1,498 bendro lavinimosi mokyklų 319 (21%) buvo su rusų dėstomąja kalba. Šiose mokyklose jų buvo 33% iš 273,000 Latvijos moksleivių. Iš 69,300 specialistų su aukštojo ir vidurinio specialiojo mokslo dirbančiųjų apie 36,000 buvo nelatvių tautybės. Iš leidžiamų leidinių 1955 metais rusų kalba išleista knygų: 570 pavadinimų su 2,420,000 tiražu ir 17 pavadinimų žurnalų su 311,000 vienkartinio tiražu. Reikia, rusifikacija vyko pilnu tempu ir vėlesniais metais padėtis buvo dar žymiai blogesnė.

Negana to, 1941 m. birželio Latvijoje, kaip ir Lietuvoje, prasidėjo bolševikacija, teroras, trėmimai į Sibirą ir sukurto tautinių institucijų bei kultūrinių vertybių naikinimas. Po karo rusų okupacija buvo dar žiauresnė, pareikalavusi dar daugiau aukų.

Tai kokia gi yra ta Latvijos diskriminacija prieš ten gyvenančius rusakalbius? Ar, kad ji nori atskratyti rusų „penktosios kolonos“, veikiančios valstybės viduje? Norėdama sustabdyti ir ištrinti nutauti-

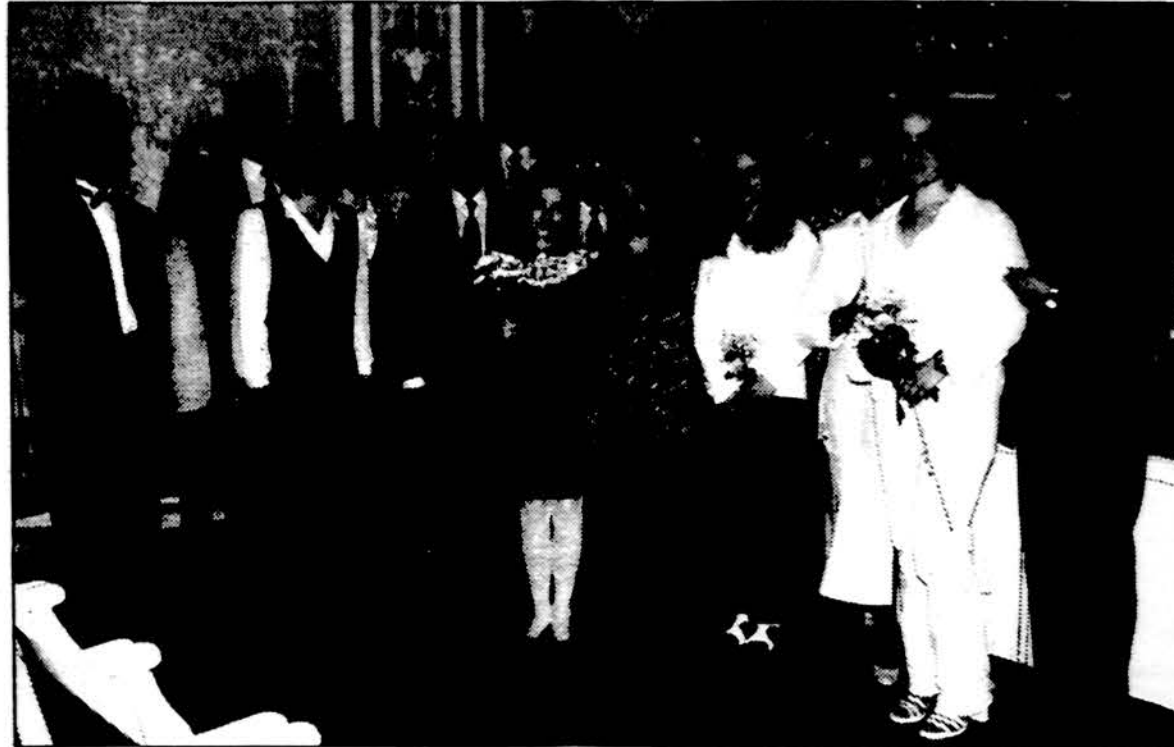
nimu rusų daromą žalą, Latvija nėra linkusi pasidalinti valstybę tarp rusų ir latvių, ir lengvai suteikti pilietinę rusakalbiams. Tai yra praktikuojama daugelyje pasaulio valstybių ir Latvija nėra išimtis. Pavyzdžiui, demokratiškas pasaulio kraštas Amerika, ypač Kalifornijos valstija, smarkiai varto čia nelegaliai atsiradusius, daugiausia ispanakalbius. Rusija už tai pagrasino tam tikromis sankcijomis ir pakabino „Damoklo“ kardą virš Latvijos galvos, nuolat gresiančių pavojumi. Stebint ginčą iš tolo, reikia ryžtingai sušukti, kad Rusija labai greit užmiršo savo Baltijos tautos bei valstybės padarytas kruvinas skriaudas. Tiek carai, tiek sovietiniai komunistai ištisus šimtmečius mito Baltijos tautų krauju ir turėjo jų prisigrobtą turtą. Jie net draudė melstis gimtąja kalba. Spaudos draudimo metais pavergtos mūsų tautos liaudies gaudžiai aimanavo: „...anei druko, anei rašto neleidžia erelis suspaudęs sparnais“ (Erelis — carų Rusijos valstybinė emblema).

Bet, kaip matome, akiplėšiškos akys tiesos dūmų nebijo. Komunizmo doktrinoje (filosofinės teorijos mokyme) dviejų pusių nėra, o yra tik viena teisi pusė — tai partija. Tuo pačiu principu Rusija valdoma ir šiandien. Anglakaičiai tokius, kurie nepaisydami tiesos kitus skriaudžia, vadina: bulie's. Bet rusams šis palyginimas yra tūkstanteriopai per švelnus!

Tai, nors Latvija, laisva ir nepriklausoma tauta bei valstybė, turi šimteriopai daugiau priežasčių viduje tvarkyti pagal savo išmonę ir nuožūrą, ji nevaro rusakalbių lauk iš savo krašto, o tik nori apsisvalyti nuo svetimo elemento, valstybėje sudarancio subversinį judėjimą. Bet nereikia stebėtis, o reikia suprasti komunizmo auklėtos dabartinės Rusijos valdančios kartos galvosena. Komunizmo doktrinoje nėra varžančių priemonių savo užmačių tikslui pasiekti: melas, klaida, žudynės yra pateisinamos.

Rusija vis dar žiūri į laisvas Baltijos valstybes, kaip katinas į lašinius ir tik ieškoma priežasčių jas „vėl išlaisvinti“.

Mažas kryptelėjimas nuo jų užmačių ir jie ras priežastį tai „Damoklo kardą“ prilaikanti asutą nukirpti; daug generolų ir komunizmo simpatikų to tik ir laukia. Rusai nepratę ge-

Š.m. gegužės 12 d. Lietuvos Kultūros ministerijoje, Vilniuje pagerbtas visas būrys Lietuvos pianistų — dvių tarptautinių konkursų Paryžiuje ir Londone laureatų bei jų pedagogų.

IR EUROPAI GREŠIA AIDS EPIDEMIJA

Rytų Europa ir buvusios Sovietų Sąjungos respublikos stovi ant AIDS epidemijos slenksčio. Jos dar galima išvengti, jei bus imtasi skubių veiksmų. Maskvoje paskelbė Jungtinių Tautų AIDS programa (UNAIDS), praneša Reuters-ELTA.

Buvusiose komunistinėse valstybėse išaugus į venas švirkščiamų narkotikų naudojimą, padaugėjo infekcijų žmogaus imunodeficitu virusu (ŽIV) atvejų, kuris jau kelia pavojų ir platiems visuomenės sluoksniams.

Kaip UNAIDS vykdančios direktorius Peter Piot pastebėjo spaudos konferencijoje, skirtoje pasaulinės kampanijos „Stenkimės pakeisti“ pradžiai, tai rodo, jog būtina aktyviau kovoti su ŽIV, nes kiti Rytų Europa labai greitai taps nauju dideliu ŽIV epicentru. Jis pabrėžė, kad nors absoliutūs skaičiai čia neatrodo pribloškiantys, tačiau reikia neužmiršti, jog daugelis žmonių užsikrėtė per pastaruosius dešimt metus.

UNAIDS kampanija šiemet skirta 10-24 metų žmonėms, kuriems tenka daugiausia negu pusė visų naujų užsikrėtusių ŽIV, sukeliančių AIDS. Pasaulio lyje yra apie 30 mln. ŽIV nešiotojų.

Nors pasaulyje šis paprastai mirtinas virusas persiduoda daugiausia lytiniu keliu, buvusios sovietinio bloko šalyse daugiausiai užkrėstųjų yra tarp narkomanų, kurie užsi-

ruoju — lygiomis teisėmis derėtis. Jie pripažįsta tik „kujo ir priekalo“ politiką, jie įpratę „derėtis“, pistoletu ir priešiško pakausi.

kretė dalydamiesi švirkštais. Prieš trejus metus regione buvo užregistruota 30,000 ŽIV nešiotojų. Šis skaičius jau išaugo iki 190,000 ir auga toliau.

Maždaug 110,000 užsikrėtimo virusu atvejų užregistruota Ukrainoje — daugiausia Odosoje ir Nikolajevuose. 1994 metais respublikoje buvo vos 44 ŽIV nešiotojai ir galbūt 1,500 „anomininių“ nešiotojų.

Apie pavojų, kurį plačiai visuomenei kelia AIDS, jei ši liga peržengtų narkomanų bendruomenės ribas, rodo sifilio — kitos lytinio keliu plintančios ligos — pakilimas.

Per 10 metų Rusijoje susirgimų sifiliu skaičius per metus išaugo nuo mažiau kaip dešimties 100,000 gyventojų iki daugiau kaip 260 šimti tūkstančių gyventojų, o kai kuriuose Azijos regionuose iki daugiau kaip 600.

Karaliaučiaus uoste, garsėjantame sparčiu ŽIV infekcijos plitimu, keturius iš penkių moterų, užsikrėtusių ŽIV, vertiasi prostitucija, teigia ekspertai.

Šveicarijos patyrimas parodė, kad su ŽIV galima kovoti. Čia per septynerius metus trukusią kampaniją 17-20 metų žmonių, naudojančių paprastą apsaugojimo nuo viruso būdą — prezervatyvą, padaugėjo nuo 17 iki 69 proc., o seksualiai aktyvių 17-mečių sumažėjo nuo 60 iki 40 proc.

Kaip pastebi JT ekspertai, AIDS išvengimo programos labiausiai veikia būtent jaunimą. Tuo tarpu ypač sunku pakeisti 40-45 metų vyrų elgesį ir nusistatymą.

Anot sveikatos apsaugos darbuotojų, AIDS išvengimo

programos yra vienodai veiksmingos tiek šalyse, turinčiose ilgą lytinio švietimo tradiciją, tiek šioje srityje labiau atsilikusiose šalyse, pavyzdžiui, Rusijoje, kur pagrindinis dėmesys vis dar turi būti skiriamas darbu su narkomanais.

Rusijoje AIDS serga 7,900 žmonių arba aštuonis kartus daugiau negu prieš dvejus metus. Tikras susirgimų skaičius, anot UNAIDS, yra apie 40,000.

„Lietuvos sveikata“, 1998 m. Nr. 17 (233)

*** Keturi Lietuvos Karinių oro pajėgų karininkai dalyvavo tarptautinėse pratybose Jungtinėse Valstijose, kurios skirtos patikrinti sąveiką tarp NATO ir bendradarbių veiksmų. Oro pajėgų mokymai „Cooperative Zenith“ vyko Arizonos valstijoje. Lietuvai pratybose atstovavo Karinių oro pajėgų Aviacinės veiklos skyriaus viršininkas majoras Jonas Marcinkus, 1-osios aviacinės bazės sraigtasparnių eskadrilės vyriausiasis lakūnas kapitonas Dainius Guzas, 2-osios aviacinės bazės sraigtasparnių eskadrilės vyriausiasis lakūnas kapitonas Kazimieras Maskoliūnas ir tos paties bazės naikintuvų grandies vadovas kapitonas Vidmantas Raklevičius.**

*** Vilniaus apygardos teismas priėmė sprendimą panaikinti buvusią uždarąją akcinę bendrovę „Gimtasis kraštas“. Bankrutavusios bendrovės turta nutarta parduoti iš varžytinių, kurios numatytos gegužės 19 d. Bus siūloma pirkti 197 kvadratinį metrų administracinės patalpos, kurios prieš 2 metus buvo įkeistos Turto bankui, Ž. Liauksmo gatvėje. Pradinė pardavimo kaina — 350,000 litų.**

278,228 skrydžiai į Berlyną

„Už laisvę kovoti verta“, praėjusią savaitę pareiškė JAV prez. Bill Clinton berlyniečiams. Jis lankėsi Berlyne, minint Amerikos humanitarinės pagalbos 50 metų sukaktį, nors ir mėnesiu per anksti. Susirinkusios minios stengėsi parodyti savo dėkingumą Amerikai, kuri prieš 50 metų, kai Sovietų Sąjunga uždarė sausumos ir vandens kelius į Berlyną, ryžosi lėktuvų skrydžiais aprūpinti daugiau kaip 2 mln. berlyniečių ir savo karių.

Tuo metu, 1948 m. birželio mėn., JAV prezidentas buvo Harry Truman. Iš pabėgėlių stovyklų Vokietijoje lietuviai jau buvo pradėję judėti į užjūrius, tačiau stovyklos dar nebuvo ištuštėjusios, tad ir dėmesys Berlyno blokadi bei amerikiečių pastangoms buvo nemazas. Juo labiau, kad tai buvo galbūt pirmas kartas po II pasaulinio karo, kai Amerika griežtai atsisotavo prieš Sovietų Sąjungos pastangas parodyti „savo galybę“.

Berlynas, kaip ir Vokietija, buvo padalintas tarp Rytų ir Vakarų, tačiau vakariečiams priklausanti Berlyno dalis buvo tarytum laisva sala, apsupta raudonosios sovietijos jūros. Norint aprūpinti savo igulas, amerikiečiams reikėjo naudotis geležinkeliais, einančiais per sovietų zoną. 1948 m. birželio 20 d. sovietų kariuomenė pareikalavo išleisti inspektorius į amerikiečių prekinį traukinį, vežantį maistą ir kitus reikmenis į vakariečių Berlyno dalį. Kai amerikiečiai nesutiko, sovietai uždarė ne tik geležinkelius, bet sausumos ir vandens kelius į Berlyną.

Prez. Truman įsakė pradėti nuolatinis skrydžius į Berlyną, kad maistu ir kitomis būtinybėmis būtų aprūpinti ne tik JAV kariai, bet ir visi miesto dalies gyventojai. Prie šio plano nedelsiant prisidėjo ir kiti sąjungininkai. Pirmieji lėktuvai Berlyne nusileido tu pačią dieną birželio 28 d., o skrydžiai tęsėsi iki 1949 m. rugsėjo 30 d. Per tą laikotarpį Berlyne nusileido 278,228 vakariečių lėktuvai su 2,326,406 tonų, ne tik maisto ir kasdieninės buities reikmenų, bet taip pat anglų, kurios sudarė apie du trečdalius krūvio.

Sąjungininkų apie 15 mėn. vykdyti skrydžiai į Berlyną buvo labai drąsus žygis. Jo pradžioje niekas nežinojo, ar apskritai bus įmanoma ap-

rūpinti tokį milžinišką skaičių berlyniečių ir okupacinės kariuomenės oro keliu. Daugelis, net karinės aviacijos vadovų, buvo skeptiškai nusiteikę. Tačiau kitos išeities nebuvo, galbūt tik Trečiojo pasaulinio karo pradžia... Pavojus, kad vakariečiams skirtoji Berlyno dalis gali išsprūsti iš jų įtakos, buvo labai realus. Juk tuo metu siena tarp Rytų ir Vakarų dar nebuvo pastatyta (ji atsirado 1961 m.), todėl alkani berlyniečiai galėjo nesunkiai pereiti pas sovietus, ieškodami „globos“. Atrodo, kad tai ir buvo pagrindinis Stalino tikslas: blokados keliu iškraptinti britus, amerikiečius ir prancūzus iš Berlyno. Atsimenant, kad Berlyne esančios sąjungininkų igulos buvo apie tris kartus mažesnės, kaip juos supanti Raudonoji armija, tokia Stalino prielaida buvo įmanoma.

Vis tik jo planas nepavyko. Po 15 mėnesių blokada buvo panaikinta (1949 m. gegužės 12 d.), tačiau sąjungininkų skrydžiai buvo tęsiami iki tų pačių metų vasaros galo, nes norėta sukaupti atsargų, jeigu Stalinas vėl pakeistų nuomonę.

Berlynas kasmet iškilmingai paminėti humanitarinių skrydžių pradžią, o šiemet, suėjus nuo jos pusšimčiui metų, nuotaika buvo dar šventingesnė, juo labiau, kad atsilankė Amerikos prezidentas. Verta pastebėti, kad beveik tuo pačiu metu JAV Atstovų rūmose priimtas nutarimas pasiųsti į Kubą vaistų ir maisto už maždaug 100,000 mlj. dolerių. Tai buvo pirmoji tokio pobūdžio humanitarinė siunta iš Amerikos nuo 1966 m. Šis sen. Jesse Helms pasiūlytas nutarimas yra tiesiogiai susietas su popiežiaus Jono Pauliaus II š.m. ankstyvą pavasarį vizito į Kubą metu ir vėliau ypatingu prašymu padėti vargstantiems krašto žmonėms, panaikinti JAV blokadą marksisto Fidel Castro valdomai Kubai. Nors Castro jau pareiškė, kad jis jokios „išmaldos“ iš Amerikos nepriims, bet vargiai savo žodžius prisimins, kai į Kubą pradės plaukti amerikietiškos gerybės. Amerika nelabai gali pasigirti, kad blokada buvo veiksminga, kaip ir prieš 50 metų buvusio sovietinė Berlyne. Kai didieji rodo savo galybę, daugiausia nukencia eiliniai, nekalti žmonės, pajutę įvairius trūkumus ir sunkumus.

VILNIAUS VYSKUPIJA IR JOS VALDYTOJAI XX ŠIMTMETyje

PETRAS MATEKŪNAS

Tėsinys

19

Nors katedroje muštynių neįvyko, bet viena sekmadienį lenkų pamaldos buvo nutrauktos. Į katedrą susirinko nemažas lietuvių būrys. Tuo metu kunigas sakė lenkišką pamokslą. Lietuviai pradėjo giedoti lietuviškas giesmes. Vargonais jiems pritarė Gimzauskas. Lenkų kunigas, kuris sakė pamokslą, nebaigęs, išsakyklos pranešė, kad pamaldos sutrūkytos ir jos toliau nebus tęsiamos.

Kai prasidėjo Vilniaus bažnyčiose neramumai, švietimo ministras atvyko į Vilnių ir nuėjo pas arkiv. Jalbzykowski. Jis pareikalavo, kad lietuviams būtų duodamos pamaldos tose bažnyčiose, kuriose prašoma. Arkiv. Jalbzykowski ministrui atsakė, kad lietuviai yra laikini okupantai ir neprivalėtų įvesti savo tvarką. Ministras supykęs jam atsakė, jei lietuviai yra okupantai, tai lietuviai pasielgs kaip okupantai ir, trenkęs durimis, išeis. Tuo reikalu Lietuvos vyriausybė kreipėsi į popiežiaus nuncijų, kuris rezidavo Kaune. Jam buvo įteiktas memorandumas, kuriame buvo plačiai išdėstyta arkiv. Jalbzykowski nusistatymas prieš lietuvius ir Bažnyčios padėtis Vilniuje. Nunciatura pažadėjo tą reikalą ištirti ir sutvarkyti kiek sąlygos leis, nes Vilniaus miestas su kraštu neįeina į jo jurisdikciją, bet jis dėsias visas pastangas. Nuncijus Luisis Centoza, artimiausią sekmadienį po to memorandumo gavimo, į Vilnių ištirti padėti pasiuntė savo sekretorių.

1940 m. gegužės mėn. 4 d., šeštadienį, apie 3-čią val. po pietų susirinko pilna katedra lietuvių ir be arkivyskupo leidimo atliko lietuvių kalba gegužines pamaldas. Jas atliko kun. Želdys, priklausęs Vilniaus arkivyskupijai. Tuojuo atsirado ir vargonininkas (jį neklystu — A. Šimkus, komp. St. Šimkaus sūnus, — P.M.). Vargonai buvo užrakinti, bet raktas buvo greitai surastas. Gegužinės pamaldos buvo atliktos pakilioje nuotaikoje. Po gegužinių pamaldų visi kaip vienas susirinko katedros aikštėje. Minia, kurią sudarė virš 2,000 žmonių, demonstratyviai artėjo prie arkivyskupijos rūmų, kurie buvo visai arti prie katedros aikštės. Tvarką palaikė policija. Lietuvių atstovai dar norėjo pasimatyti su arkiv. Jalbzykowskiu, bet jis jų neįsileido, užsiraikindamas net duris, kad neįeitytų. Kai arkivyskupas neįsileido lietuvių atstovų, tuomet keli studentai nuėjo į katedrą ir atsivedė kanclerį kan. A. Sawickį ir paprašė, kad jis padėtų lietuvių atstovams susitikti su arkivyskupu. Arkivyskupas kan. A. Sawickį įsileido, bet lietuvių delegacijos atsisakė priimti. Demonstracija praėjo ramiai be jokių išsiskimimų. Kunigas Želdys, kuris atliko katedroje gegužines pamaldas, arkivyskupo buvo suspenduotas.

Sekantį dieną — gegužės mėn. 5 d. — nemažas lietuvių būrys, daugiausia vyrai, susirinko Šv. Kazimiero bažnyčioje. Lenkai, matyt, nujautė, kad lietuviai gali sutrukdyti jų pamaldas, susirinko pilna

bažnyčia. Lietuviai jiems giedoti netrukė. Prieš patį sumą lenkai pradėjo giedoti „Boże coś Polsko“, o lietuviai ilgai nelaukę — Lietuvos himną. Dar nebaigiant giedoti himno pirmą posmą, prasidėjo muštynės. Kas pirmieji pradėjo, ar lenkai, ar lietuviai, sunku pasakyti. Kai prasidėjo muštynės, bažnyčioje kilo šauksmas ir kumščiai „dalinimas“, kas užstėse neilgiau kaip 10-15 minučių.

Lietuviai lenkus greitai sutvarkė. Įtūžusios minios tarpe buvo ir nunciatus sekretorius kun. Perron, kurį atsiuntė popiežiaus nuncijus, esantis Kaune. Atstovą lietuvių nepažinojo ir jį palaikė net lenku. Per muštynes jis buvo lengvai sužeistas ir veidą su žvakide. Kas jam metė žvakidę į veidą, ar lietuviai, ar lenkai, sunku pasakyti. Greičiausiai, kaip manoma, lenkai, nes jie savo kunigus gerai žinojo ir, matyt, jį palaikė lietuviu. Keletas lenkų buvo suimta ir nuvežti į policiją. Suimtųjų tarpe buvo ir Vatikano atstovybės sekretorius kun. Perron. Kai paaiškėjo kun. Perron asmenybė, igaliotinis K. Bizauskas jį atspasė.

Tą patį sekmadienį muštynės įvyko Šv. Kotrynos, Šv. Mergelės Marijos Dangun Ėmimo (pranciškonų) ir kitose bažnyčiose. Kun. Perron gavo pilną padėties vaizdą ir sugrįžęs į Kauną painformavo nuncijų apie esamą padėtį Vilniuje. Kaip įrodymą, kas vyko Vilniaus bažnyčiose, parsivežė savo veido žaizdą, gautą Šv. Kazimiero bažnyčioje.

Igaliotinis K. Bizauskas po tų muštynių, kurios įvyko gegužės mėn. 5 d. Šv. Kazimiero, Šv. Kotrynos ir Šv. Mergelės Marijos Dangun Ėmimo (pranciškonų) bažnyčiose, nuvyko pas arkivyskupą ir jam pasakė,

kad per Sekmines į Vilnių iš visos Lietuvos gali atvykti apie 20 tūkstančių maldininkų. Kad išvengti išsišokimų, kurie gali įvykti, vyriausybė pageidauja, kad per Sekmines lietuvių pamaldos įvyktų katedroje, Šv. Jokūbo-Pilypo ir Šv. Dvasios (pranciškonų) bažnyčiose. Taip pat jam priminė, kad bažnyčiose negadotų „Boże coś Polsko“. Arkivyskupas reikalavo, kad bažnyčiose suma turi būti laikoma abiem kalbomis, bet igaliotinis K. Bizauskas nesutiko. Arkivyskupas nusileido tik nuncijaus spaudžiamas.

Tai buvo nedidelis įgal. K. Bizausko laimėjimas. Pagal vyriausybės instrukciją, kurią gavo igaliotinis gegužės mėn. 3 d., turėjo iš arkivyskupo išreikalauti svarbiausiose Vilniaus bažnyčiose įvesti lietuviškas pamaldas, o tose parapijose, kuriose vyksta lietuviškos pamaldos, turi būti paskirtas lietuvis kunigas. Kitose parapijose skiriami tik tie kunigai, kurie yra priėmę Lietuvos pilietybę ir Lietuvai yra lojalūs.

Santykiai tarp Lietuvos vyriausybės ir Vatikano buvo įtempti, bet dar labiau įtempti vyriausybė nenorėjo, o lietuvių visuomenė, ypatingai tautinės krypties studentija, pareikalavo, kad Lietuvos vyriausybė patikrintų konkordato 9-tą straipsnį dėl Lietuvos bažnytinės provincijos ribų. Vilnius su sritimi turi būti priskirtas prie Lietuvos bažnytinės provincijos, o jei Vatikanas nesutiktų, tai nutraukti konkordatą. Tokios panašios mintys buvo iškeltos net spaudoje.

Vatikanas buvo labai nepatenkintas. Jų nusistatymas buvo Lenkijos pusėje. Lietuvą jie apkaltino, kad jos politika buvo vedama Sovietų Sąjungos įtakoje. (Bus daugiau)

NETEKOME SPAUDOS ŽURNALISTO

Š.m. gegužės 15 dienos naktį staiga mirė plačiai žinomas, labai populiarus ir paslaugus, foto žurnalistas Vladas Bacevičius, kurio nuotraukos ilgus metus puošė visą Užsienio lietuvių spaudą, o šalia to, skautas nuo 1930 metų, jis buvo žinomas kaip skautiškų idealų igvendintojas. Nepajėgus asmenis jis vazinejo pas gydytojus, lankė ligonius ir visur buvo su savo foto aparatu. Gyvendamas Dievo Motinos parapijos pastate, jis atlikinėjo visokias pareigas, šeštadienio rytais turėjo atrakinti Šv. Kazimiero šeštadieninei mokyklai duris. Šį kartą radus mokyklą uždaryta, teko jo ieškoti... Ir buvo rastas ramiai pasimiręs savo kambaryje. Ne vien Clevelando lietuviai, bet ir daugelis mūsų spaudos skaitytojų jo pasigės.

Vladas Bacevičius gimė Kaune 1916 metų lapkričio 3 dieną. Kiek paūgėjęs, įstojo į Lietuvos Skautų organizaciją, joje išliko iki paskutinės savo gyvenimo dienos. Toje organizacijoje ėjo įvairias pareigas, o už nuopelnus ir veiklą buvo ne tik pakeltas į skautininko laipsnį, bet apdovanotas Lelijos ir Padėkos ordinais. Nuo pat vaikystės susidomėjęs foto menu, jis jau 1938 metais Lietuvoje pradėjo veikti kaip spaudos korespondentas ir tą darbą tęsė visą likusį savo gyvenimą, pasireikšdamas visoje užsienio lietuvių spau-

doje. Kaip skautas-idealistas, jis buvo tiek paslaugus, kad, pavieniams asmenims prirėmus nuotraukos, jis tuoj pat pasitarnaudavo, ką patyriau ir aš pati, kai keliems mano straipsniams „Susipažinkime“ skilčiai reikėjo nuotraukų. Džiugu, kad jis buvo labai pagerbtas aštuoniasdešimto gimtadienio proga, dalyvaujant ir skautų organizacijos vadovybės nariams, o vietiniai skautai jam padarė simbolišką ir praktišką dovaną — daugybę foto filmų...

Be nuotraukų spaudai, Vladas Bacevičius buvo ir foto menininkas, pagaminęs pasakiškai gražius, spalvotus atvirusus su „Dekui“, „Vardadienio sveikinimais“, jubiliejais ir kitomis progomis. Įvairių viešų renginių metu jis sukurdamas parodas su istoriškais ir senomis nuotraukomis, o skautų tradicinėse Kaziuko mugėse jo pagamintoje foto lentoje galima buvo matyti visą Clevelando skautų istoriją. Jo archyve randama visa Amerikos lietuvių veiklos ir gyvenimo istorija. Kitaip sakant, jis nesiribojęs dienos sensacijomis, bet sekė ir rinko istorinius įvykius, juos užfiksuodamas foto aparato pagalba.

Graudu, kad mūsų spaudos nebebus Vladas Bacevičius nuotraukos. Telioka jam parlinkėti užtarnauto amžino poilsio.

Aurelija M. Balašaitienė

Fotografas Vladas Bacevičius.

ŽVILGSNIU Į PARTITŪRAS TĖVYNĖJE

P. PALYS

SKAMBA TRIJŲ BACH MUZIKA

Megstantieji muziką, puikiai pažįsta ir žavisi baroko laikotarpio kompozitoriaus, vadinamo vargonų karaliumi, Johann Sebastian Bach (1685-1750), ne tik vargonams parašytais, bet ir kitais jo muzikos kūriniams.

Bet yra ir daugiau Bach pavardę turinčių muzikų, kuriuos, deja, retai pasitaiko išgirsti. Daugiausia tai J. S. Bach palikuonys. Pirmą kartą antrą kartą. Iš tų vedybų turėjo 13 vaikų. Jie visi buvo mokomi muzikos, tačiau dau-

giau žinomi tapo tik trys. Pats jauniausias sūnus, Wilhelm Friedmann, vadinamas „Bach of Halle“ (1710-1784). Jis buvo žinomas kaip puikus vargonininkas ir improvizatorius. Jo sukurti veikalai yra fortepijoniui, fūgoms, polonezams.

Antras J. S. Bach sūnus — Karl Philipp (1714-1788). „Bach of Berlin arba Hamburg“, puikiai skambino klavesinu, o, kaip kompozitorius, buvo itin produktyvus. Daugiausia yra sukūręs fortepijoniui, nemažą skaičių koncertų su orkestru ir kt.

Trečias sūnus, pagal gimimą 11-tas, Johann Christian (1735-1782), „London Bach“ (tokius priedinius vardus jie buvo gavę pagal tai, kur ilgiausia gyveno), buvo itin populiarus. Jis yra sukūręs 13 operų, nemažą skaičių kūrinių įvairiems muzikos instrumentams ir kt.

Su tų trijų J. S. Bach sūnų muzika Lietuvoje buvo susipažinta koncerte, Vilniaus Rotušės salėje, kovo 4 d. Koncertą ruošė Šv. Kristoforo kamerinis orkestras, vadovaujamas ir diriguojamas Donato Katkaus. Koncerte grojo jauni, bet jau nemažą patirtį turintieji, instrumentalistai: Vokietijoje, Diusburge, simfoninio orkestro koncertmeisterė, altistė Jonė Kaliūnaitė, Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro fleitistas (pirmoji fleita) Vytenis Giknis ir Lietuvos muzikos akademijos studentė, grojanti klavesinu, Vaiva Eidukaitė.

Koncertą rengiant, į talką atskubėjo Vokietijos ambasada Lietuvoje ir Hesen srities vyriausybė. Ji globoja Šv. Kristoforo orkestrą, dovanoja daug gaidų, kurios skambėjo ir šio koncerto metu.

GASTROLĖS PO VOKIETIJĄ

Lietuvos valstybinis orkestras (meno vadovas J. Domarkas) ir Kauno valstybinis choras (meno vadovas P. Bingelis) vasario mėnesį buvo išvykę ir koncertavo prestižinėse Vokietijos koncertų salėse: Frank-

furt — „Alte Oper“, Hamburg — „Musikhalle“, Keln filharmonijos salėje ir Vupertall — „Stadthalle“. Kiekviena tų salių turi maždaug 2,000 sėdimų vietų.

Išvykoje koncertams dirigavo Robertas Šervenikas, kuris praėjusiais metais buvo paskirtas antruoju Nacionalinio simfoninio orkestro dirigentu. Pagal maestro R. Šerveniką, išvykoms buvo ruošiasi apie pusantros metų. Koncertus lydėjusi didelė sėkmė, gal ir dėl to, kad su orkestru pasirodė pasaulinė žvaigždė, garsusis violoncelistas, dirigentas Mstislav Rostropovich, kuris jau nuo 1989 metų glaudžiai bendradarbiauja su Lietuvos kameriniu orkestru, nuo 1995 metų su Lietuvos valstybiniu simfoniniu orkestru, o šį kartą jau ir su Kauno valstybiniu choru.

Tų gastrolių vadovas, Filharmonijos generalinis direktorius Gintautas Kevišas, išsireiškė, kad rezultatai iš gastrolių Vokietijoje jau esą apčiuopiami. Evian, Prancūzijoje, liepos 19 d. įvyks muzikos festivalis. Ten, pirmo koncerto pirmoje dalyje, C. Saint-Saens ir P. Ilyich Tchaikovsky kūrinius diriguoti, „Junge Deutsche Philharmonie“ orkestrui, (su violoncelistu M. Rostropovich), yra pakviestas Robertas Šervenikas.

SONATA IR ROKAS ZUBOVAI KONCERTUOJA LIETUVOJE

Muzikos rėmimo fondo įkurtas koncertų ciklas „Sugrįžimai“ tęsiamas ir toliau. Tuose koncertuose programos atlieka lietuviai muzikai, kurie gyvena užsienyje.

Vasario mėnesį, Lietuvos Menininkų rūmuose, didžiojoje salėje koncertą atliko, jau septinti metai Čikagoje gyvenantys, tarptautinių konkursų laureatai Sonata Deveikytė-Zubovienė ir Rokas Zubovas.

Pirmojoje koncerto programos dalyje Sonata skambino Robert Schumann „Arabeska“ ir „Kreisleriana“. Nereikia stebėtis Sonatos Zubovienės programos pasirinkimu, nes ji jau senokai kruopščiai studijuoja R. Schumann stilių.

Antroje koncerto dalyje, M.K. Čiurlionio provaikais Rokas Zubovas, matomai norėdamas pagerbti šiais metais trigubą sukaktuvinį 125 m. gimimo, 55 m. mirties ir 80 m. nuo išvykimo į JAV, skambino jo Prelūdus op. 23 ir Sonatą Nr. 2.

Abu menininkai, Sonata ir Rokas Zubovai, susilaukė didelio klausytojų dėmesio, o spaudoje pasirodė itin palankūs vertinimai.

„Dienovidys“ buvo rašoma, jog Sonata Deveikytė puikiai atskleidusi kūrinių nuotaikas. „Arabeskos“ pradžioje buvo aiškiai girdima perteiktas džiaugsmas, žaismingumas ir švelnūs perėjimai į Minore I ir II.

Rokui Zubovui skirtose eilutėse rašoma, kad pianistas pasirinkęs nelengvą (turima minty Sonata Nr. 2), daug jėgų reikalaujantį, kūrinių. Lyrismas buvęs girdimas Sonatos antroje dalyje. Pabrėžtina kūrinių interpretacija.

Abu menininkai, kartu su Vilniaus styginių kvartetu, koncertavo Klaipėdoje, Plungėje Kaune ir Vilniuje.

BE AKIŲ ŠVIESOS

Į Vilniaus paveikslų galeriją Chodkevičių rūmuose dažnai pakviečiami koncertą atlikti tarptautinių konkursų laureatai. Ten lapkričio 20 d. koncertavo, absoliučia klauša apdovanota, lyrinis sopranas, iš mažens akių šviesos netekusi, Onutė Matusevičiūtė.

Muzikos studijas pradėjusi B. Dvarionio ir J. Gruodžio muzikos mokykloje, studijavo fleitą, bet, solistei S. Rapaliennei pastebėjus jos neilginį balsą, Onutė buvo paraginta studijuoti vokalą. Įstojo į

Dievas, gėrybes dalindamas, tinginius aplenkia.

Daryk kitiems tai, ko nori, kad kiti tau darytų.

CLASSIFIED GUIDE

VAIRŲS

ELEKTROS
VEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesy. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

LIETUVIS, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, D.C., ieško darbininko, kuris galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Galime padėti gauti darbo leidimą. Suteikiama pigūs butas – \$130 mėnesiui. Kreiptis tel. (202) 244-2373.

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Of. Mgr. Aukšė S. Kariškaitė lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Home Health Care Intl. Agency
ieško asmenų prižiūrėti vyr.
amžiaus žmones. Anglų k.
reikalinga. Vairuotojo leidimas ir
rekomendacijos pageidaujamos.
\$75 iki \$120 į dieną. Skambinti
Phil arba Janusz, tel. 414-763-2615.

[monei reikalinga siuvėja/
siuvėjas moteriškų ir vyriškų
rūbų taisymui. Kreiptis: 4412
W. 59 St., Chicago, tel. 773-
735-5667.

NEKILNOJAMO TURTO

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7160

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veitui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

TAISOME
SKALBIMO MAŠINAS,
SALDYTVUVUS, ŠILDYMO
SISTEMAS, VIRYKLAS,
ORO VESINTUVUS.
H. DECKYS
TEL. 773-585-6624

DRAUGO REKLAMA

Vasaros darbas 2 ar 3
asmenims. Motelio kambarių
valymas Wisconsin Dells, WI.
Kreiptis: 608-253-1651 arba
608-254-4454.

Užtikrinkime Baltistikos studijų ateitį užsienyje ir Pabaltijy skirdami dosnią auką į įrašydami į testamentą
Association for the Advancement of Baltic Studies
BALTIC STUDIES FUND.
Ypatingam tikslui galima įsteigti vardinį fondą.
Aukos ir palikimai atleidžiami nuo
JAV federalinių mokesčių.
Kviečiame kreiptis į AABS Executive Office, 111 Knob Hill Road, Hackensack, NJ, 07840. Tel. 908-852-5258

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru.

Automobiliai ir komercinės siuntos.

PINIGAI pervedami doleriais.

Kokybiški maisto siuntiniai pradžius

Jūsų artimuosius:

Didysis – \$98, šventinis – \$45.

Dirbame kasdien, ketvirtadieniais iki 7 v.v.

TRANSPAK, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL.

Tel.: (773) 838-1050.

Lemontė: šešt. 9-1 v.p.p., sekm. 9-1 v.p.p.

Atstovybė Lietuvoje: Vilnius, 26-24-27, 26-28-27.

„Kreislerianoje“ gražiai pynėsi florentantiškieji nenu-maldomi prasižvelgimai su džiaugsminga lyrika. Turint mintį, kad tas kūriny esąs labiausiai atspindintis R. Schumann intymias nuotai-kas, pianistės poetiskumas, subtilus piano, kaip tik buv-sios priemonės reikalingos tu-riniui atskleisti.

Rokui Zubovui skirtose ei-lutėse rašoma, kad pianistas pasirinkęs nelengvą (turima minty Sonata Nr. 2), daug jėgų reikalaujantį, kūrinių. Ly-rizmas buvęs girdimas Sonatos antroje dalyje. Pabrėž-tina kūrinių interpretacija.

Abu menininkai, kartu su Vilniaus styginių kvartetu, koncertavo Klaipėdoje, Plun-gėje Kaune ir Vilniuje.

Muzikos akademiją, balso stu-dijas tęsė R. Kabalienės klasėje. Užbaigus studijas akademijoje ir dar vienus me-tus pasitobulinus pas A. Sta-siūnaitę, jai buvo suteiktas magistrės laipsnis.

Pirmasis O. Matusevičiūtės recitalis įvyko 1991 m. Kauno Menininkų rūmuose. Tais patiais metais – pirmos vietos laimėtoja Beatricės Grin-cevičiūtės dainininkų kon-kurse, o 1993 m. iš Čekijos į Lietuvą grįžo, su ten vykusio dainininkų konkurso diplomu. Toliau gastroles Vokietijoje – 14 koncertų!

Šiuo metu Onutė Matuse-vičiūtė yra Lietuvos Aklųjų ir silpnaregių sąjungos Kauno Kultūros namų moterų an-samblio vadovė, koncertmeis-terė Lietuvos muzikos aka-demijoje ir moko vaikus dai-navimo. Praėjusiais metais jos mokinė Rasa Misiukaitė „Dai-nų dainelės“ konkurse tapo laureate.

Tai nepaprastos dvasinės ištvermės asmenybė. Jos mo-kytojos R. Kabalienė ir A. Sta-siūnaitė sako, jog jos galė-jusios ją pamokyti vokalo, bet dvasios tvirtybės dažnai pasi-semdavo iš pačios Onutės.

Clevelando lietuvių Kultūrinio darželio 60 m. sukakties minėjimo, vykusio pernai rugpjūčio 17 d., programos atlikėjai su Clevelando miesto vadovybės atstovais. Iš k. žurn. Aurelija Balašaitienė, R. Konisiewicz, A. Degesytė, K. Stankute, S. Augiute ir M. Polensek.

Sesės rikiuojasi Clevelando skautijos 42-ros Kaziuko mugės atidarymui.

Nuotr. VI. Bacevičiaus

Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministrą A. Saudargą (dešinėje) šampano tostu Clevelande sveikina (iš kairės) Dievo Motinos lietuvių parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, S.J., Ona Rociūnienė ir Juozas Ardyš.

Nuotr. V. Bacevičiaus

Budime: Dievui, Tėvynei ir Artimui. Skautiškai sveikina prof. Vytautas Landsbergis ir v.s. Vladas Bacevičius.

Nuotr. S. Balašaitienės

DUOKITE MUMS NIJOLĘ!

Labai jau nusibodo tuščios diskusijos apie tautinius drabužius. Nemanome, kad čia gali būti pasiektas koks kompromisas, nes visos rašančiosios, atrodo, tvirtai įsitikinusias, kad tik jų pusėje tiesa. Kadangi kai kurios mes dar tebešokame tautinius šokius, tebedainuojame chore, tai dėvime ir tautinius drabužius. Deja, galvą nedangiame nei nuometais, jei skeptomis, nors gal tikrai reiktų. O kas mes? Penkios jaunos (dar tik apie 30 m. amžiaus) mamos iš Čikagos priemiesių, tai atleiskite už nelabai sklandžią lietuvių kalbą.

Jeigu būtinai reiktų ką iš tų visų rašymų pasirinkti, tai balsuotume už Tautodailės instituto pasisakymus, ne dėl to, kad jie turbūt tiksliausi, bet dėl kultūringo, ramaus ir autoritetingo rašinio tono. O pati geriausia įspūdį paliko dail. Jadvygos Paukštienės laiškelis ir piešinys. Ačiū „Draugui“, ačiū dailininkei.

Kadangi gyvename dabartyje, ne praityje, užuot diskusijų apie tautinius drabužius, labai pageidautume Nijolės patarimų apie madas. Jau beveik vasara, o dar nieko ji neparašė apie maudymosi kostiumėlius, apie šukuosenas, apie „vasarinius“ (skaityti: labai jau netvarkingus, ypač kai stambios, pagyvenusios moters mėgina rengtis, kaip plonučukės paauglės) ir t.t.

Mes labai jau pasiilgome Nijolės skilties „Drauge“. Virginija, Dalia, Vita, Syl-vija, JoAnn

Darien, IL

EKONOMIKA AR EKONOMIJA?

Pastebėjau, kad pas mus Lietuvoje ir Amerikoje beveik pradingo žodis „ekonomija“. Viskas yra „ekonomika“. Abu žodžiai yra skoliniai iš anglų kalbos. Kalbant apie valstybę, pagal Webster žodyną — anglų kalbos „biblija“ — ekonomija (economy) yra turtų gamybos, paskirstymo ir su-naudojimo sistema, taip pat pajamų ir išlaidų tvarkymas. O ekonomika (economics) yra daug siauresnė sąvoka ir yra tik „mokslas apie turtų gamybą, paskirstymą ir su-naudojimą“. Apie tai jau buvau „Drauge“ rašęs prieš kokius metus, bet, atrodo, kad tai nebuvo pastebėta. Gaila, kad turbūt to nežinojo ir prezidentas Adamkus. Būtų galėjęs Lietuvos valdžios aparatą su-

mazinti dar viena ministerija, ekonomikos ministeriją priskirdamas prie švietimo ir mokslo ministerijos.

Zenonas Prūsas
Chillicothe, OH

BRANGINKIME SAVO TAUTOS VERTYBES

Niekad nemėgau veltis į gincus. Tačiau išsukta Ligi-jos Tautkuvienės straipsnio „Daugiau pagarbos mokslui ir kompetencijai“ bal. 29 d., su geraširdiška šypsena turėčiau padėkoti, kad ji „įvertino“ čia rašančios „išprusimą“. Tik ar verta palieti tiek daug įkarščio aistras? Tarp kitko, ar negalim išvengti asmeniškumo ir praveisti dialogus kultūringai? Jei kalba apie taut. drabužius, kodėl neat-sakoma tiesiai ta patia tema, bet staiga užkliūva rašymo būdas ir pasipila pamokslavi-mai?

Savo gyvenime laikaus dė-snio: „Nemokyt mokyt!“ To-dėl, visiškai nepretenduodama į jokias tautodailės žinoves, tik, kaip mes visi suprantame ir stengiamės branginti lietu-viškas tautines vertybes, no-rėta atkreipti dėmesį į klai-dingą reprezentaciją. Dėl taut. drabužių autentiškumo, kaip buvo pageidauta ir tikėtasi, pasisakė tos srities specia-listės.

Nereikalingas geluonis teko lietuvių bei atsivariusiai poetei Juozei Vaičiūnienei. Nuostabi pedagogė, jai tikrai truko „tendencingumo, intrigos“. Ji tik stipriai, tiesiai, svariai ir atvirai pasisakė prieš Sagius, kai pastarieji įvedė „Grandinėlėje“ irgi „uniformą“ taut. drabužiams, juos stilizuodami, nukirpdami trumpai sijonus ir panašiai. O jau dėl „suga-dinimo ne vieno kraujo lašo“ greičiausiai, įvyko iš prie-šingos pusės, ne iš jos.

Didžiulė nuodėmė užkabinti Anastaziją ir Antaną Tamo-šaičius kaip „verslo monopolį“. Tai didelės pagarbos verti dai-lininkai, dėstę Freiburge Me-nų ir amatų mokykloje Vokie-tijoje (ji buvo išrinkta „Metų moterimi“), buvo ne vien kūrėjai. Dar rašančiai visą Lietu-vą, landžiodami po sodybas, įvai-riais šiaudines pastoges, trauk-dami autentiškus lietuviškus taut. drabužius. Ant. T. lie-tuvių liaudies meno tyrinėtojas, 1926-39 m. vasaromis vadovavo ekspedicijoms, rin-kusiemis liaudies meno dirbini-us Lietuvoje. Surinkta me-džiaga pateko į M. K.

Bulviadosis Sėduvoje.

Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Čiurlionio galeriją ir Žemės ūkio rūmų Sodžiaus muziejų Kaune. Didžiausias jo darbas yra „Sodžiaus meno“ 8 knygos. Jie taigiai parašė stambias at-skiras knygas apie taut. dra-bužius, margučius, juostas ir kilimus (gobelenus). Šie lietu-vybės ir tautodailės šulai ne prekiavo, bet tyrinėjo, rinko, kaupė, telkė, aprašė, sugrupa-vo apylinkėmis, ir, neabejoju, viską atiduos Lietuvai. Jiems nereikėjo „ištraukti iš muzie-jaus stalčių“. Atvirkščiai, nea-bejočiau, kad jų atrasti kūriniai veikiau galėjo ten pa-tekėti. O apie Tamošaitienę Lietuvių enciklopedijoje ra-šoma: „A. Tamošaitienė yra viena pačių originaliausių ir žymiausių mūsų tautinių au-dinių ir drabužių „žinovė“ (mano pabraukta, S.S.), au-dėja ir kūrėja“.

L.T. patartina apsilankyti Balzeko Lietuvių kultūros mu-ziejuje ir pamatyti Juzės Dzindziliauskaitės— Jazbu-tienės, Lietuvos moterų krep-dinio čempionų kapitonės, pa-dovanotą vilnietišką taut. dra-bužį „Marginių“ jai išausta 1939 m. Šiuo metu atvykę iš Lietuvos pavadino jį „gudiš-ku“, o dabar jau kopijuoją Lie-tuvoje šį spalvingą ir dailų rūbą.

Nepriklausomos Lietuvos laikais lietuvis laimėjo Angli-joje pirmą vietą, šokdamas „Blezingelę“. Jų autentiški, kiekvienos skirtingi, origi-nalus, puošnūs taut. drabužiai sukelė dėmesį. Ar be raštų, vienodi, neryškūs drabužiai būtų prisidėję prie stubilau-šokio laimėjimo? Vargiai! O jau žiūrovų dėmesio tikrai nepatraukė.

Ar mes būtume šiapus, ar anapus Atlanto, visi turime prisiminti ir privalome vykdy-ti, ką žymusis filosofas Stasys Šalkauskis kalė mūsų są-

monen: „Tauta be kultūrinio apsiginklavimo yra didžiausio pavojaus stovyje ir, jei nesuge-ba kultūriškai apsiginkluoti, yra pasmerkta mirti“.

Pabaigai galbūt reiktų „dėkoti“ L.T. už jos pasiūlymą naudotis patarlėmis ir prie-žodžius iš „Lietuvių tautosako-s“ (spausdinta 1968 m. Vil-niuje). Tačiau šį kartą pasielg-siu, kaip tas arabas, kuris paklausė žmonos patarimo ir padarė priešingai. Taigi, jei jau užpultų toks badmetis, kad reiktų griebtis knygos, tai greičiau pasirinkčiau savo buvusio profesoriaus Vinco Krėvės-Mickevičiaus 1935 m. išleista mūsų liaudies patarlių

ir priežodžių rinkinį, kuriame yra ne per 5,000 jų, bet apie 11,000 liaudies išminties. Mylėdami savo tautosaką, ne-niekinime kitų tautų, o ypač tokių kultūringų, kaip senovės romėnų, dvasinių brangen-ybių.

Stasė E. Semėnienė
Chicago, IL

Pastaba. Tautinių drabu-žių „autentiškumo“ temomis rašinių ar laiškų daugiau ne-spausdinsime, nes jos pradeda išeiti „į lankas“. Siūlome suinteresuotiems skaitytojams šias temas gvildinti savuose privatuose rateliuose. Dėko-jame visiems pasisakiusiems.

Redakcija

ONĄ SAVICKIENĘ PAŠAUKĖ AMŽINYBĖN

Žmonių, žmonių, kaip atlai-duose! Jie atvyko Marijos Ne-kalto Prasidėjimo seselių vie-nuolynan Putname atsivei-kinti su Amžinybės pašaukta tauria lietuve Ona Savickiene, ją palydėti amžinam poilsiui vienuolyno „Dangaus vartų“ kapinėse. Tai vyko 1998 m. balandžio 20 d. Atvykusių tar-pe buvo nemažai velionės ar-timųjų ir giminių, net vaikai-čių ir provaikčių, bei dau-gybė jos draugų ir pažįstamų, taip pat tokių, kuriems velio-nė teikė kokią nors pagalbą.

Atsiveikinimas su velione ir susikaupimas pradėtas bu-dynėmis laidotuvių dienos iš-vakarėse, Gilmano laidotuvių namuose, Putname. Laidotu-vės pradėtos šv. Mišiomis vie-nuolyno koplyčioje. Mišias koncelebravo 13 kunigų, lai-dotuvėse buvo 14-ka; du jų at-vykę iš Lietuvos, kiti lietu-viškų parapijų ar lietuvių vie-nuolių nariai, iš viso Ameri-kos Šiaurės Rytų pakraščio.

Šv. Mišių pamokslė vienuo-lyno kapelionas kun. A. Diske-vičius, pagarbos žodžiais pri-minė velionės turėtą tvirtą ti-kėjimą ir daugybę darbų arti-miesiems ir kitiems pagalbos reikalingiems. Dabar ji, ap-siausta ramybe, paliko mums pavyzdį savo gyvenimu. Su-glaustai priminė ir velionės gyvenimo kelią.

Prie kapo, su velione atsis-veikino jautrių žodžių kalbo-mis dvi vaikaitės, vienas vai-kaitis, duktė ir duktė vienuolės seselė Paule, vienuolijos pada-linių Amerikoje ir Kanadoje vadovė. Laidotuvės užbaigtos visų dalyvių sugiedota „Mari-ja, Marija“ giesmė.

Laidotuvių dalyviai buvo pakviesti polaidotuviniams pie-tams vienuolyno Matulaučio saleje. Jie galėjo asmeniškai pareikšti užuojautą velionės šeimos nariams, pabendrauti, dar kartą prisiminti mirusią-ją.

Mirusiosios gyvenimo kelias gali padrasinti kiekvieną žmo-gų eiti savo gyvenimo keliu taip, kad Dievui būtų teikia-

Ona Savickienė (Kurliandakaite)

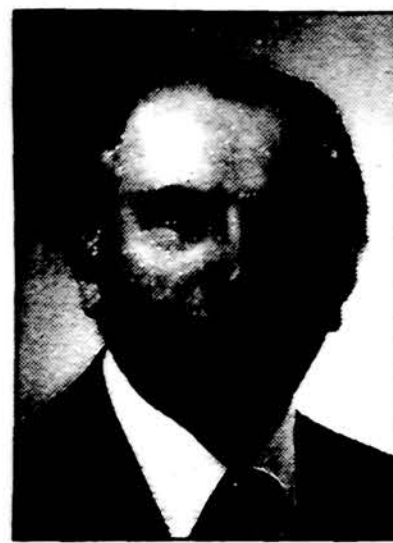
ma garbė, kad artimui, ypač tautiečiui, būtų teikiama pa-galba, kai tos pagalbos reikia.

Ona (mirusioji) gimė 1900 m. Baltimorėje (JAV), imi-grantų iš Lietuvos Kurliandskų šeimoje. Šeima buvo gausi vai-kių: Ona penktoji iš dešimties. Prieš I Didįjį karą šeima grįžo į Lietuvą ir tapo ūkinin-kais Maneitų km., Smilgių valsč., Panevėžio apskr. Užau-gusi Ona ištekėjo už Kosto Sa-vickio, gretimo Valdaičių km. ūkininko. Darnaugų sugyveni-mo šeima augino 6 vaikus: 4 dukteris ir du sūnus. Vaikams augant, tėvai rūpinosi jų pa-ruošimu gyvenimui nepriklau-somoje Lietuvoje. Antrą kartą bolševikams okupuojant Lie-tuvą 1944 m., visa šeima, dėl ištremimo grėsmės į Sibirą, keturių arklų traukiamu ve-žimu pasitraukė į Vokietiją.

Atsidūrę Tiuringijoje, Peas-nick vietovėje. Karui pasiba-i-gus, buvo apgyvendinti Hanau DP stovykloje, kurioje buvo galimybė jaunimui mokytis. Ten gyvendama šeima turėjo daug rūpesčių.

Savickių šeima Amerikon at-vyko 1949 m. pavasarį, per Bostoną į Worcesterį, pas iškviestąją dėdę Kurliandak-ą. Šeima čia įsikūrė ir sudarė sąlygas paruošti jaunimą gy-venimui. Viena dukterų mirė 1965 m. Vyru-tėvui mirus 1969 m., o vienam sūnui 1970 m., našlė motina Ona liko

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.ŲA. JONAS ŽADEIKIS

Jo atminimui bus atnašaujamos šv. Mišios š.m. gegutės 23 d., šeštadienį, 10 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje.

Maloniai kviečiami giminės, draugai ir pažįstami dalyvauti šiose Mišiose ir drauge pasimelsti už Jono sielą.

Liūdinti žmona Valerija

Mylimai Motinai

A.ŲA. ONAI JUODVALKIENEI

pas Viešpatį išėjus, nuširdžiai užjaučiame mūsų draugijos narę, poetę EGLĘ JUODVALKĘ, jos šeimą ir artimuosius.

Lietuvių Rašytojų draugija

Brangiai Žmonai ir Motinai

A.ŲA. ONAI JUODVALKIENEI

mirus, vyrą ANTANĄ, „Draugo“ bendradarbį, dukrą EGLĘ, sūnų UOSĮ ir visus jų artimuosius giliai užjaučia

„Draugo“ redakcija, administracija ir tarnautojai

A.ŲA. ONAI JUODVALKIENEI

mirus, jos vyrui ANTANUI, „Naujoji Viltis“ žurnalo redaktoriui, dukrai EGLEI, sūnui UOSTUI ir jų šeimoms bei kitiems artimiesiems reiškiamo nuširdžią užuojautą.

„Naujoji Viltis“ žurnalo leidejai

namuose gyventi viena. Tada ji niekieno netrukdoma galėjo tęsti ir pasiūvesti labdarin-giems darbams.

Keliolika pastarųjų metų, amžiaus naštai darantis vis sunkiau panešamai ir sveika-tai menkėjant, Onai reikėjo nuolatinės pagalbos — ji buvo priimta į Matulaučio slaugos namus, Putname. Šie namai administruojami Marijos Ne-kalto Prasidėjimo vienuolijos seselių, 1998 m. sausio mėn. Onos kūno jėgų nykimas tęsėsi, nors protinis pajėgu-mas išliko, ir ji š.m. balandžio 14 d. buvo pašaukta Amžinybėn.

Iš jos darbų žmonių gerovei, ypač paminėtini darbai Mari-jos Nekalto Prasidėjimo vie-nuolynui ir seselėms. Jos duk-tė seselė Paulė dabar yra vie-nuolijos diasporos Amerikoje ir Kanadoje vadovė; jos 25 metų šeiminkavimas Nerin-gioje, kur ji buvo net „mociutė“ praminta, nes motiniškai elgė-si su kiekvienu stovyklautoju, stovyklos padėjėju ir parei-gūnu.

Išlektis ramybėje, tauri tau-ti. Užuojauta jos šeimoms na-riams, ypač seselei Paulei ir

kitiems nariams ir artimie-siems.

Juozas Kriaučiūnas

MAŽOSIOS SCENOS DIENOS

Balandžio 22-23 d. Kauno jė-zuitų gimnazijoje vyko Lietu-vos katalikiškų mokyklų Ma-žosios scenos dienos, kurias organizavo Lietuvos katali-kiškų mokyklų mokytojų aso-ciacija ir šios šventės inicia-torė Kauno jėzuitų gimnazija. Tai pirmoji tokia katalikiškų mokyklų teatro šventė, kurioje dalyvavo Lietuvos penkiolikos katalikiškų mokyklų megejiš-ko teatro entuziastų iš Kauno, Rietavo, Skuodo, Šilalės, Vil-niaus. Į šventę buvo pakviesti ir Kauno pirmos pagalbinės mokyklos internato jaunieji saviveiklininkai. Šventės daly-vius sveikino Kauno jėzuitų gimnazijos direktoriaus pava-dotoja N. Čiučiulienė. Lie-tuvos katalikiškų mokyklų mokytojų asociacijos sekretorė I. Butautytė. Jos pasidžiaugė tokia gausia katalikiškų mo-kyklų šeima, kurią vienija meilė menui bei kultūrai ir linkėjo, kad tokie renginiai ateityje taptų tradicija.

BALFo centro valdybos pirmininkė Maria Rudienė praėjusių metų rudenį aplankė Betanijos šalpos valgyklą Vil-niuje, kurią BALFas jau daug metų stipriai remia finansinai. M. Rudienė pietavo su šios valgyklos įsteigėju ir globėju arkivyskupu Audriumi Bačkio, valgydamai visiems valgyklos lankytojams paruoštus pietus, direktorės Onutės (stovi viduryje) vadovaujamoje virtuvėje.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Žiburelio“ mad parodos dalyviai. Iš kairės: Tadas Jodwalis, Vaiva Lagunavičiūtė, Matas Olsauskas. Nuotr. Loretos Lagunavičienės

Dr. Edis ir Kristina (Kličiūtė) Razmai gegužės 15 d. susilaukė antrosios dukrės — **Emilijos Elenos**. Laimingi tėvai džiaugiasi naujagime, o beveik dvejų metų sulaukusi Gabrielė — jaunesniąja sesyte. Džiaugiasi ir seneliai: dr. Antanas ir Alė Razmai, Algis ir Roma Kličiai.

Lietuvos Krikščionių demokratų partijos rėmėjų valdyba pasiskirstė pareigomis taip: Jonas Vaznelis — pirmininkas, Viktoras Naudzius — išdėstymas, Juozas Končius — atstovas žiniasklaidos reikalams, Jonas Pabedinskas — ryšiai su LKDP ir LKDP Jaunimo sekcija, Marija Remienė — ypatingiems reikalams.

I Čikagą atvyksta retas, bet labai laukiamas ir branginamas svečias: tai poetas Bernardas Brazdžionis, kuris penktadienį, gegužės 22 d., 7 val. vak. dalyvaus Jaunimo centro madoje saleje pirmajame „Poezijos dienų“ renginyje. Poetas skaitys savo eiles, pasidalins mintimis su juo supažindins — tarytum kas Bernardo Brazdžionio nepažįsta! — Danutė Bindokienė. Bus taip pat rodoma vaizduojant iš mūsų poeto kelių ir susitikimų Lietuvoje. „Poezijos dienas“ vėl po ilgesnės pertraukos atgaivino JAV LB Kultūros taryba, kuriai pirmininkauja Marija Remienė.

Pasaulio lietuvių centras Lemonte visus kviečia papiešti sekmadienį, gegužės 24 d., 12 val. Pietus ruošia PLC renginių komitetas, tad galima tikėtis, kad jie bus tikrai skanūs.

Gegužės mėnuo jau persirito per pusiaujį... Šis mėnuo skirtas Dievo Motinai Marijai — tai ne vien Katalikų Bažnyčios, bet ir lietuvių tautos tradicija, ypač dalyvauti lietuviškose gegužinėse pamaldose. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje gegužinės pamaldos vyksta pirmadieniais ir antradieniais, 7 val. vak.; Nekalto M. Marijos Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Park, Chicago, lietuviškos gegužinės pamaldos yra pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, 6:30 val. vak.; Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Park, Chicago, pamaldos yra dienos metu — 3 val. p.p.

Marija Grauzinis, Chicago, IL, savo tėvų a.a. Jurgio ir Marijos Grauzinių atminimui Draugo fondui įteikė 500 dolerių. Už prasmingą tėvų prisiminimą per Draugo fondą labai dėkojame.

„SKAMBĖK, PAVASARĖLI“

„Žiburelio“ Montessori mokyklėlės auklėtiniai, o ypač abiturientai, jau seniai laukė mad parodos „Skambėk, Pavasareli“ ir jai ruošėsi. Vaikučių tėveliai tam ruošis pradėjo dar anksčiau — tik mokslo metams prasidėjus. Jau rugsėjo mėnesį buvo sudarytas mad parodos rengimo komitetas, kuriam vadovauti pasiūlė Rima Jokubauskienė, tuo būdu daugiausia rūpėsiu ir atsakomybės užsikraudama sau ant pečių. O tai tikrai didelė atsakomybė — nuo mad parodos gauto pelno priklausys „Žiburelio“ egzistavimas ir ateitis. Mokslapiginiai nepadengia mokyklėlės išlaidų ir kasmetinės mad parodos „Skambėk, Pavasareli“ tikslas yra išlaikyti „Žiburelį“.

Ir štai atėjo ilgai lauktas sekmadienis — kovo 15-oji. Nors dar buvo tik ankstokas rytas, bet į Oakbrook Drury Lane Didžiąją pokylių salę jau rinkosi Dekoravimo komitetas, kurio pagrindinis rūpestis — kad salė ir visa aplinka atrodytų puikiai. Anksčiau atvyko ir Mad parodos renginio komiteto pirmininkė Rima Jokubauskienė, o taip pat ir kiti kurie komiteto nariai.

Valandą prieš mad parodos pradžią repeticiškai susirinko pagrindiniai dalyviai — „Žiburelio“ abiturientai. Artėjant vidurdieniiui pradėjo rinktis visi svečiai. Atvyko šeimos, giminės ir draugai tų, kurių mažosios atžalės — šių metų „Žiburelio“ mokinukai ar abiturientai, o taip pat ir kiti svečiai, savo dalyvavimą palaikantys ir paremiantys šią mokyklėlę.

Svečiams susirinkus ir susėdus iškilmingąją mad parodos dalį pradėjo ir sveikinimo žodį tarė Rima Jokubauskienė. Paskui visą parodos vedimą perėmė programos vedėjas Marius Kasniūnas.

Po to prasidėjo vaišės, o jų metu mažieji abiturientai puošė Orland Parko parduotuvių „Pink 'n Blue“ pasiūlytais drabužiais, movės iš „Miroballi“ parinktais batukais. Visiems pasivaikšius ir maloniai pabendraus puikioje aplinkoje, prasidėjo loterija, kuri laimingiesiems pasiūlė įdomių ir vertingų prizų.

Staiga šurmulyt nutilo, ir štai pasirodė jie, mūsų mažieji! Lydimi „Žiburelio“ vedėjos Vidos Slapšienės, mokytojų Laimos Lapinskienės, Mildos Šatienės, Danos Mikėnienės ir Žibutės Maciulienės. Gražiai ir sutartinai sudainavo „Žiburelio“ himną, o po to poromis zengė ant pakylų. Vaikučiai demonstravo pavasario ir vasaros drabužius, skirtus iškilmingai ir mažiau rimtom, bet tokiom pat svarbiom progom kaip žaidimams bei laisvalaikui. Vieni drabužėliai nenusileido kitiems spalvų deriniais bei medžiagų įvairumui. Tokia pat įvairovė vyravo ir mažųjų modeliutojų nuotakose — vieni buvo visai neįprasti, kiti drąsesni — juk jie dėmesio centre ir į juos žiūrėti net 240 porų akių (tiek svečių buvo susirinkę!).

Suaugusiųjų madas šiemet demonstravo ne profesionalūs atstovai, bet vaikų tėvai, giminačiai bei mokytojos. Visiems buvo malonu ant pakylų pamatyti savo šeimos narius bei pažįstamus. Suaugusieji demonstravo „Worldly Things Boutique“ moteriškus drabužius, „Irv's Men's Store“ vyriškus drabužius bei dėvėjo dr. A. Žiobos parpintais akinius.

Paauglių ir jaunimo madas demonstravo „Žiburelio“ abiturientai, taciau jau baigę jį prieš 10-12 metų. Tai Vika Gilytė, Vyta Janušis, Karolina Lieponytė, Justinas Jonušas, Rasa Milo ir Vaikų namelių auklėtinis Tomas Mikuzis. Linksmos, simpatiškos merginos ir energingi vaikinai savo pasirodymu užbaigė šią, jau tradicine tapusią mad parodą, kuri šiemet vyko 19-tąjį kartą.

Nutilo paskutiniai muzikos akordai, išsiskirstė svečiai ir išužėjo salė. „Žiburelio“ abiturientai grįžo namo kupini ypatingo džiaugsmo ir pasididžiavimo. Juk tai pirmasis toks svarbus jų pasirodymas ir viskas taip puikiai pavyko! Ir visa tai — kruopštaus, rūpestingo ir suderinto darbo vaisius — tiek Mad parodos rengimo komiteto; tiek tėvų, pridėjusių daug laiko ir nemažai pinigų; tiek pasižventusių „Žiburelio“ mokytojų ir mažųjų abiturientų. O taip pat ir visų svečių dėka, kurie apsilankė mad parodoje, tuo palaikydami ir paremdami „Žiburelį“, o kartu ir naująją, lietuviškai kalbančią ir tautiškai auklėjamą kartą.

Loreta Lagunavičienė

DARBINGAS PENSININKŲ S-GOS VALDYBOS POSĖDIS

Čikagos Lietuvių pensininkų sąjungos narių susirinkime kovo 26 d. išrinkta nauja valdyba, kuri balandžio 7 d. susirinko pirmajam posėdžiui. Pirmininkas Alex Nevardauskas pateikė šią darbotvarkę: posėdžio atidarymas, kasininko pareigų perėmimas, finansiniai reikalai, veiklos aptarimas, aukų paskirstymas, ligonių narių reikalai, nauji reikalai ir sumanymai, posėdžio uždarymas. Posėdį malda atidarė pats pirm. Alex Nevardauskas. Po to vyko valdybos narių pareigomis pasiskirstymas.

Valdyba yra šie: Alex Nevardauskas — pirmininkas, Regina Petrauskienė — I vicepirmininkė, Frank Grigaliūnas — II vicepirmininkas, Antanina Repšienė — sekretorė, Stasė Rudokienė — kasininkė, Janina Skama — vaišių vadovė, padėjėjos Emilia Kantienė ir Anelė Ramanauskienė. Ligonių lankytojos: Regina Petrauskienė ir Anelė Ramanauskienė.

Buvo atliktas piniginis perdavimas: vienas sertifikatas Nr. 003-02-00013938 ir „passbook“ Nr. 003-1-44509. Susirinkimui buvo išimta 400 dol. Išleista: Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė už salę 60 dol., „Margučiai II“ už skelbimą — 26 dol., „Draugai“ už skelbimą — 26 dol. A. Šlutiui — 25 dol. Susirinkimo vaišėms 141.16 dol. Likutis — 21.12 dol.

Per susirinkimą surinkta nario mokesčio 176 dol, laimėjimai davė 53 dol. Visi čia suminėti finansai perduoti kasininkei Stasei Rudokienei. Nutarta „passbook“ sąskaitą uždaryti ir atidaryti čekių knygele. Pinigams išimti būtina reikia dvejų parašų. Tuojau po posėdžio buvo sutarkyti

Poetas Julius Keleras, „Darbininko“ redaktorius, atvyksta į Čikagą ir gegužės 23 d., šeštadienį, 7 val. vak., skaitys savo poeziją „Poezijos dienų“ renginyje. Kartu dalyvaus su savo kūryba Daiva Karužaitė ir Vainis Aleksa. „Poezijos dienas“, kurios prasidės gegužės 22 d., penktadienį, susitikimu su poetu Bernardu Brazdžioniu, ruošia LB Kultūros taryba. Abiejų dienų renginiai vyks Jaunimo centre. Visi kviečiami dalyvauti.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės Joninių vakaras šeštadienį, birželio 20 d., vyks Šaulių namų saleje. Visi kviečiami.

Mokytojų darbo konferencijoje š.m. kovo 10 d. Iš kairės: Ligija Tautkuvienė, Laima Vyšniauskienė, Inga Babinienė, Regina Kuciūnė, Elena Janušienė, Eglė Novak, Vida Brazaitytė, Alicija Brazaitienė, Irena Vilimienė, Al-dona Rauchienė. Nuotr. Viktoro Kučo

Filatelijos draugijos „Lietuva“ pirm. Jonas Variakojis (kairėje) aplankė Balzeko Lietuvių kultūros muziejų su savo draugais Susanne ir Ronald Yankowski, kurie muziejui padovanojo vaizduojant „Filatelinė kelionė po Lietuvą“. Jone pasakojama apie lietuviškuose pašto ženkuose pavaizduotus Lietuvos istorijos ir kultūros momentus. Su svečiais — Stanley Balzekas, Jr.

piniginiai reikalai banke.

Dovanai sergantiems nariams nutarta skirti 10 dol. kartą į metus, mirus nariui, skirti 50 dol. (vainikas arba išmokėti pinigais).

Pageidauta šią vasarą suruošti gegužinę. Rudenį, lapkričio 10 d., sueina sąjungai 25 gyvavimo metai. Nutarta metiniame susirinkime tą sukaktį paminėti, taip pat nutarta pagyventi susirinkimus, rengiant įvairias programas, įrašant daugiau naujų narių. Pirmininkas išdalino po dvi nario knygeles, kviesdamas įrašyti naujus narius. Uždarydamas posėdį, pirmininkas padėkojo Juozui Skeiviui už tvarkingai perduotas sąjungos bylas.

Posėdis baigtas Stasės Rudokienės paruoštais pietumis (tai buvo jos pirmo posėdžio proga pavaišinimas). Pasivaikšėjusi visi posėdžio dalyviai, linksmai nusiteikę, skirstėsi į namus.

Ant. Repšienė

Irena Polikaitienė, paviesta Lemonto LB apylinkės socialinių reikalų skyriaus, labai sumaniai ir su pasižintimu Pasaulio lietuvių centre pravedė anglų kalbos kursus. Kadangi daugumas kursantų yra dirbantys, nuspręsta turėti vasaros atostogas, o rudenį vėl sugrįžti į kursus. Maloniai kviečiami ir nauji kursantai. Pamokų pradžios data bus paskelbta spaudoje.

Poetas Julius Keleras, „Darbininko“ redaktorius, atvyksta į Čikagą ir gegužės 23 d., šeštadienį, 7 val. vak., skaitys savo poeziją „Poezijos dienų“ renginyje. Kartu dalyvaus su savo kūryba Daiva Karužaitė ir Vainis Aleksa. „Poezijos dienas“, kurios prasidės gegužės 22 d., penktadienį, susitikimu su poetu Bernardu Brazdžioniu, ruošia LB Kultūros taryba. Abiejų dienų renginiai vyks Jaunimo centre. Visi kviečiami dalyvauti.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės Joninių vakaras šeštadienį, birželio 20 d., vyks Šaulių namų saleje. Visi kviečiami.

IŠ ARTI IR TOLI

TAUTOS FONDO METINIO NARIŲ SUSIRINKIMO NUTARIMAI

Tautos fondo nariai, susirinkę į 24-ąjį Tautos fondo metinį narių susirinkimą Kultūros Židinyje, Brooklyn, NY, 1998 m. gegužės 9 d., sutinka su nuomone, kad po paskutinių rinkimų politinės demokratijos įtvirtinimo eiga Lietuvoje padarė pažangą, tačiau yra Lietuvoje reikšminių, kad vakarietiškai suprantos demokratijos ir jos įgūdžių sovietinės okupacijos metu užaugusi karta neįsisavino. Del to, tikros demokratijos viltys visose gyvenimo srityse dėtos ir jaunąją kartą ir jos švietimą. Apsupta agresyvių kaimynų, Lietuva turi ugdyti tėvynės meilę, visuomeniškumą ir dorovę.

Todėl, susirinkimas, išklausęs Tautos fondo vadovybės pranešimą, įpareigoja Tautos fondo tarybą:

1. Paremti pilietinio ir tautinio ugdymo programos paruošimą ir jos mokymą Lietuvoje.
2. Bendradarbiaujant su Lietuvos Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru ir Lietuvos Respublikos Švietimo ministerija, paremti genocido švietimo programos paruošimą ir jos mokymą Lietuvos gimnazijose.
3. Konkursiniu būdu atrinkti ypatingai pasisąjėmusius studentus ir dėsytuosius, ir skirti jiems metines premijas. Ypač skatinti konkurse dalyvauti studijuojančius ir dirbančius šiose srityse: Lietuvos istorijos, politologijos, ekonomikos, vadybos, teisės ir švietimo.
4. Toliau remti APPLE kursų pravedimą Lietuvoje.
5. Tęsti paramą veiklai ir projektams, susijusiems su sovietinės tremties, partizanų kovų ir lietuvių genocido pažinimu.
6. Toliau remti organizacijas ir spaudą, keliančias jaunime dorovės, visuomeniškumo ir patriotizmo principus.
7. Toliau remti Vilniaus krašto ir Lietuvos užribių mokymą bei mokytojus.

8. Rūpintis, kad Tautos fondo valdyba prastų ypatingą vaikų mokyklų statybą pietryčių Lietuvoje, bendradarbiaujant su šiam reikalui kompetetingomis įstaigomis ir Vilnijos draugija Lietuvoje.

9. Dėkoja visiems Tautos fondo rėmėjams, vienu ar kitu būdu prisidėjusiems prie Tautos fondo veiklos.

10. Dėkoja Tautos fondo tarybai ir valdybai bei jų pirmininkams, Revizijos komisijai, tarybos komisijoms nariams bei Tautos fondo teisės patarėjai dr. Marijai Šveikauskienei už darbą ir pasiaukojimą.

LIETUVIŲ FESTIVALIS ELIZABETH, NJ

Didžiulis lietuvių festivalis š.m., birželio 7 d., sekmadienį, vyks tuoj po 11 val. ryto šv. Mišių, Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje, 216 Ripley Place, Elizabeth, New Jersey. Bus daug skanių lietuviškų valgių, gintaro ir medžio dirbinių, lietuviškų rankdarbių, lietuviškų skanumynų ir duonos.

Skambės lietuviška muzika ir dainos. „Žilvinas“, pirmą kartą atvykęs į mūsų rajoną iš tolimosios Philadelphijos, palinksins mus lietuviškomis dainomis ir tautiniais šokiais. Ši grupė įsisteigė 1963 metais. Jai gražiai vadovauja Estera Bendžiūtė-Washofsky. Akordeonistė — talentinga Magdalena „Lynne“ Cox. „Žilvinas“ yra pasirodęs Philadelphijoje, Čikagoje, Pensilvanijos ir New Jersey valstijoje, atlikęs programas ir per Vasario 16-tos šventės universitetuose net televizijos programose. Ruošiasi netrukus vykti į dalyvauti Vilniuje, Dainų ir Šokių šventėje.

Klebonas Alfredas Žemeikis kviečia visus atsilankyti, maloniai praleisti sekmadienį ir tuo pačiu paremti lietuvišką veiklą ir parapiją. Ypač kviečiami senesniai atvykę iš Lietuvos dalyvauti šiame renginyje.

• Union Pier, MI, skersai kelio nuo ežero išnuomojama vasarvietė — visam sezonui, arba mėnesiui ar savaitėm. Tel. 773-776-4755.

SKELBIMAI

• Reikalingas studentas (ė) dirbti vasaros metu advokato raštineje. Turi gerai kalbėti lietuviškai ir angliskai, turėti darbo teises ir gerai mokėti naudotis rašomąja mašine, ir kompiuteriu. Skambinti 773-284-0100. (ak.)

ARAS ROOFING